

wypisać mi robiona!

Fotopr. Kserokopie

ZHZ-AK KOG
W+WA

Biogram PSB.
t. xxxiii

14 1985

VM?

RYLSKA (Śubor-Rylska)
Teresa Wanda

zd. Sokołowska

ps. Trzebicka

2398/USK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 2398/WSK
RYLŚKA (Sebor-Rylska) Teresa
Wanda ps. Trzebicka

I/1. Relacja ✓ K-13, s. 13-

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓ K-5, s. 5

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora ✓ K-5, s. 5

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K-15, s. 16

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne ✓ K-1, s. 1.

IV. Korespondencja ✓ K-15, s. 15
poza Fundację

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 9

VI. Fotografie ✓ zob. II/1/16

3/1. Relacja:

- Curriculum vitae dr Teresy Rylskiej, Dublin, październik 1948. Rkp. Kserokopia, k. 3, s. 1-3.
- Zyciorys (relacja własna) T. Rylskiej - kwiecień 1958. Msp. Kserokopia, k. 2, s. 4-5.
- Zyciorys T. Rylskiej, 16. grudnia 1959. Msp/rkp. Kserokopia, k. 2, s. 6-7.
- Zyciorys T. Rylskiej, 16. grudnia 1959. Msp. Kserokopia, k. 2, s. 8-9.
- Zyciorys (relacja własna) T. Rylskiej, 17 lipiec 1950, Msp/rkp. Kserokopia, k. 4, s. 10-13.
- Relacja Teresy Ścibor-Rylskiej z dn. 1. III. 1997, Opracował Ewa Krasnoholce (publikowane Fund. 1. X. 2000). Msp. Kserokopia, k. 2, s. 14-15.
- Relacja Teresy Handy Rylskiej o pr. prof. M. Sulej'a i w. Mintela, Msp. oryginał, Uwagi i uzupełnienie rkp. Fotografia. k. 4, s. 16-19.

Dr. Teresa Rylska
dublin

a/a

10.

Curriculum vitae.

Urodziłam się 28 października 1912 r. w Warszawie z rodziców Sokolowskich: Antoniego i Jadwigi z Chanców. Ojciec mój był geometrą.

Giymnazjum rozpocząłam w 1923 r. w Dublinie i tamże obrzytałam w czerwcu 1931 r. Świadecku dojrzałości w Giymnazjum Państwowym typu humanistycznego im. Unii Lubelskiej. W tymże roku zapisałam się na wydział matematyczno-przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego, obejmując sekcję biologii ogólnej. Specjalizowałam się z fizjologii roślin pod kierunkiem prof. dr. K. Bassalika w Zakładzie Fizjologii Roslin i Mikrobiologii U. J. P. w Warszawie.

Po złożeniu pracy magisterskiej p.t. "Wpływ rozmaitych kolloidów, wyciągów glebowych i innych substancji na wzrost i skrzywienie korzeni goroszy. Przyczynki do badań nad substancjami wzrostowymi" i złożeniu egzaminów ostatecznych w czerwcu 1938 r. uzyskałam stopień magistra filozofii w zakresie biologii ogólnej.

W tymże roku wyszłam za mąż za Włodzimierza Rylskiego - magistra praw i rolnika

Mój ojciec, powołany do wojska jako oficer, rezerwy, poległ w walce z Niemcami we wrześniu 1939 r.
 Do kwietnia 1941 r. pracowałam w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie jako siostra ochotnicza. Od lipca 1941 r. do listopada 1942 r. byłam kierowniczką laboratorium w Fabryce Namiarki Herbaly w "Spotem". Jednocześnie pracowałam w naszym sanitariacie. W listopadzie 1942 r. musiałam opuścić Warszawę i zmienić nazwisko. Wyjechałam na wieś w Lubel i przez blisko rok prowadziłam ogród w rezerwacie. W sierpniu 1943 r. poroziłam do Warszawy i jako "Kolińska" prowadziłam Bu dla Dzievcząt przy Pogotowiu Epidemiologicznym. W początku lipca 1944 r. wyjechałam z chowankami na kolonię letnią pod Landowem Tam przeżyliśmy przejście frontu i ogień artylerii przez wojska ZSRR dotarliśmy w listopadzie do Dublinu. Tu buntownie rozwiązałam, przekazując dzievczka Wydziałowi Opieki Miejskiej m. Dublinu (już jako Rył). Na nowo się tworzącym Uniwersytecie Charlesa Skłodowskiej w Dublinie od 1 grudnia 1944 r. objęłam stanowisko starszej asystentki przy Katedrze Fizjologii Roślin pod kierunkiem początkowo prof. dr. Niklewskiego, potem prof. dr. Ruszewskiego. Na wniosek tego

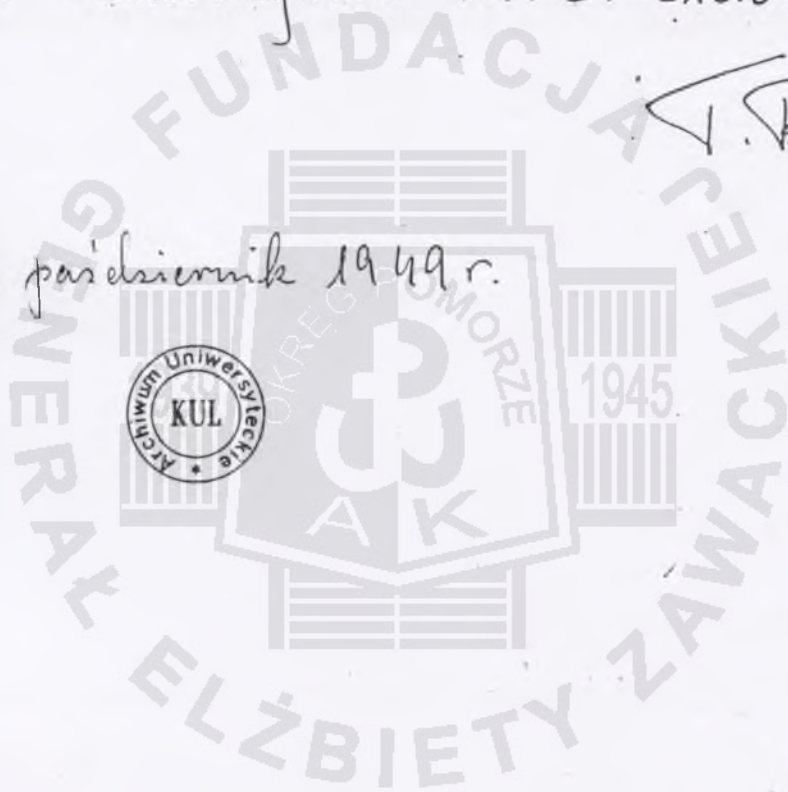

ostatniego z dniem 1 marca 1946 r. awanso-
wadam na adiunkta Zakładu Fizjologii Roslin.

W czerwcu 1948 r. po obronie pracy p. t.
„Promieniowanie α zw. mitogenezyczne pogr-
kujących drożdży i nawośki rakowatej ziemiaka
obszycatem byłut doktowa biologii (summa
cum laude) na Wydziale Matematyczno-Przyro-
dniczym Uniwersytetu M. C. Skłodowskiej.

T. Rylika

Lublin, październik 1949 r.

Ż y c i o r y s

Urodziłam się 28 października 1912r. w Warszawie z rodziców Antoniego i Jadwigi z Chamców Sokołowskich. Szkołę średnią ukończyłam w Lublinie w 1931 roku. Od października tegoż roku uczęszczałam na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego /sekcja biologia/. Specjalizowałam się w fizjologii roślin pod kierunkiem Prof. Dr K. Bassalika. Dyplom magisterski otrzymałam w czerwcu 1938 roku. W październiku tegoż roku wyszłam za mąż za Włodzimierza Rylskiego - magistra praw i rolnika. We wrześniu 1939 roku mąż mój - oficer rezerwy - poległ na froncie pod Sierakowem. W czasie wojny pracowałam jako siostra-ochotniczka w szpitalu wojskowym, potem prowadziłam laboratorium Fabryki Namiastki Herbaty "Społem" w Warszawie. Jednocześnie brałam udział w "małym sabotażu" /organizacja Wawer/. W końcu 1942 r. musiałam "zniknąć" i zmienić nazwisko. Jako Kolińska prowadziłam od sierpnia 1943r bursę dla dziewcząt przy Pogotowiu Śpiękuńczym dla Dzieci w Warszawie. W listopadzie 1944r. znalazłam się z wychowankami w Lublinie, umieściłam je w tamtejszych zakładach a sama wróciłam do pracy naukowej. Zostałam starszą asystentką Zakładu Fizjologii Roślin^{na} nowopowstającym Uniwersytecie M.C. Skłodowskiej. W 1946 r. awansowałam na adiunkta i na tym stanowisku pozostawałam do 30 listopada 1950r. W czerwcu 1948 roku otrzymałam tytuł doktora nauk matematyczno-przyrodniczych z zakresu biologii /promotor Prof. Dr A. Paszewski/. W roku akademickim 1949/50 miałam na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim zleczone wykłady z biologii ogólnej. W grudniu 1950 zmuszona do opuszczenia Uniwersytetu M.C. Skłodowskiej przenieśliam się do Warszawy i od stycznia 1951 r. objęłam stanowisko p.o.kierownika Laboratorium Fizjologii Rozwoju Roślin w organizującym się Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. Na tym stanowisku pozostawałam do chwili obecnej. Pracę w I HAR opuszczam z powodu przeniesienia siedziby laboratorium na włość /24 km od Warszawy/, co pociąga za sobą zbyt uciążliwe codzienne dojazdy. Od 1945r. brałam czynny udział w pracach Polskiego Towarzystwa Botanicznego, wygłaszając referaty na posiedzeniach

2/15

i gjazdach oraz prowadząc sekretariat Oddziału Lubelskiego. Od roku 1951 do 1953 byłam członkiem Zarządu Głównego P.T.B. i współorganizowałam Zjazd Towarzystwa w r.1952 w Warszawie oraz Konferencję Roboczą Fizjologów Roślin w 1953 r. Od 1953 r. do chwili obecnej jestem członkiem Komisji Rewizyjnej P.T.B. W roku 1957 zostałam członkiem American Society of Plant Physiologists.

T. Rybka

G. W. 22 września 1958 r.

3092

K. Hylska
ul. 45, Lublin
ul. Warszawska - m. 2

Ż y c i o r y s

(Sokołowski)

Urodziłam się 28 października 1912r. w Warszawie z rodziców Antoniego i Jadwigi z Chamców Sokołowskich. Szkołę średnią ukończyłam w Lublinie w 1931 roku. Od października tegoż roku uczęszczałam na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego /sekcja biologia/. Specjalizowałam się w fizjologii roślin pod kierunkiem Prof. Dr K. Bassalika. Dyplom magisterski otrzymałam w czerwcu 1938 roku. W październiku tegoż roku wyszłam za mąż za Włodzimierza Hylskiego - magistra praw i rolnika. We wrześniu 1939 roku mój - oficer rezerwy - poległ na froncie pod Sierakowem. W czasie wojny pracowałam jako siostra-ochotniczka w szpitalu wojskowym, potem prowadziłam laboratorium Fabryki Namiastki Herbaty "Społem" w Warszawie. Jednocześnie brałam udział w "małym sabotażu" /organizacja Wawer/. W końcu 1942 r. musiałam "zniknąć" i zmienić nazwisko. Jako Kolińska prowadziłam od sierpnia 1943r. bursę dla dziewcząt przy Pogotowiu Śpiękuńczym dla Dzieci w Warszawie. W listopadzie 1944r. znalazłam się z wychowankami w Lublinie, umieściłam je w tamtejszych zakładach a sama wróciłam do pracy naukowej. Zostałam starszą asystentką Zakładu Fizjologii Roślin ^{na} nowopowstającym Uniwersytecie M.C. Skłodowskiej. W 1946 r. awansowałam na adiunkta i na tym stanowisku pozostawałam do 30 listopada 1950r. W czerwcu 1948 roku otrzymałam tytuł doktora nauk matematyczno-przyrodniczych z zakresu biologii /promotor Prof. Dr A. Paszewski/. W roku akademickim 1949/50 miałam na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim zleczone wykłady z biologii ogólnej. W grudniu 1950 ~~zmuszona do opuszczenia Uniwersytetu M.C. Skłodowskiej~~ ^{citam} przeniosłam się do Warszawy i od stycznia 1951 r. objęłam stanowisko p.o.kierownika Laboratorium Fizjologii Rozwoju Roślin w organizującym się Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. Na tym stanowisku pozostawałam do ~~chwili obecnej~~ ^{października 1951r.} ~~Pracę w IJAR opuszczam z powodu przeniesienia siedziby laboratorium na włość /24 km od Warszawy/, co pociąga za sobą zbyt uciążliwe codzienne dojazdy.~~ Od 1945r. brałam czynny udział w pracach Polskiego Towarzystwa Botanicznego, wygłaszając referaty na posiedzeniach

71/7
i zjazdach oraz prowadząc sekretariat Oddziału Lubelskiego.
Od roku 1951 do 1953 byłem członkiem Zarządu Głównego P.T.B.
i współorganizowałem Zjazd Towarzystwa w r. 1952 w Warszawie
oraz Konferencję Fizjologów Roślin w 1953r. Od roku 1953 do 1955
~~do chwili obecnej jestem~~ ^{byłem} członkiem Komisji Rewizyjnej P.T.B.

W roku 1957 zostałem członkiem American Society of Plant
Physiologists. Od 1 października 1958 r. objełem funkcje zas-
tępcy profesora ^{oraz kierownika} Katedry Botaniki Wydziału Filozofii
Chrześcijańskiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.
W marcu 1959 r. otrzymałem przez Centralną Komisję Kwalifi-
kacyjną dla Pracowników Nauki tytuł docenta
i zastępcy mianowana docentem i wice dyrektora
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Lublin, dnia 17 listopada 1958r.

16 grudnia 1959 r.

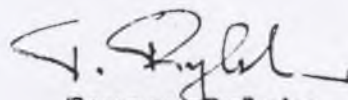

Ż y c i o r y s

Urodziłam się 28 października 1912 r. w Warszawie z rodziców Sokołowskich; Antoniego i Jadwigi z Chamców. Szkołę średnią ukończyłam w Lublinie w 1931 roku. Od października tegoż roku uczęszczałam na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego /sekcja biologia/. Specjalizowałam się w fizjologii roślin pod kierunkiem Prof. Dr. K. Bassalika. Dyplom magisterski otrzymałam w czerwcu 1938 roku. W październiku tegoż roku wyszłam za mąż za Włodzimierza Rylskiego - magistra praw i rolnika. We wrześniu 1939 roku mąż mój oficer rezerwy - poległ na froncie pod Sierakowem. W czasie wojny pracowałam jako siostra-ochotniczka w szpitalu wojskowym, potem prowadziłam laboratorium Fabryki Namiastki Herbaty „Społem” w Warszawie. Jednocześnie brałam udział w „małym sabotażu”/organizacja Wawer/. W końcu 1942 r. musiałam „zniknąć” i zmienić nazwisko. Jako Kolińska prowadziłam od sierpnia 1943 r. bursę dla dziewcząt przy Pogotowiu Opiekuńczym dla Dzieci w Warszawie. W listopadzie 1944 r. znalazłam się z wychowankami w Lublinie, umieściłam je w tamtejszych zakładach a sama wróciłam do pracy naukowej. Zostałam starszą asystentką Zakładu Fizjologii Roślin na nowopowstającym Uniwersytecie M. C. Skłodowskiej. W 1946 r. awansowałam na adiunkta i na tym stanowisku pozostawałam do 30 listopada 1950 r. W czerwcu 1948 roku otrzymałam tytuł doktora nauk matematyczno-przyrodniczych z zakresu biologii /promotor Prof. Dr. A. Paszowski/. W roku akademickim 1949/50 miałam na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim zleczone wykłady z biologii ogólnej. W grudniu 1950 r. opuściłam Uniwersytet M. C. Skłodowskiej i przenieśliśmy się do Warszawy i od stycznia 1951 r. objęłam stanowisko p.o. kierownika Laboratorium Fizjologii Rozwoju Roślin. Na tym stanowisku pozostawałam do października 1958 r. Od 1945 r. brałam czynny udział w pracach Polskiego Towarzystwa Botanicznego, wygłaszając referaty na posiedzeniach i zjazdach oraz prowadząc sekretariat Oddziału Lubelskiego. Od roku 1951 do 1953 byłam członkiem Zarządu Głównego P.T.B. i współorganizowałam Zjazd Towarzystwa w r. 1952 oraz Konferencję Fizjologów Roślin w 1953 r. Od 1953 do 1959 r. byłam członkiem Komisji Rewizyjnej P.T.B. W roku 1957 zostałam członkiem American Society of Plant Physiologists. Od 1 października 1958 r. objęłam funkcję zastępcy profesora oraz kierownika ^{Zakładu} ~~(Botaniki)~~ ^{na Wydziale} Filozofii Chrześcijańskiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W marcu 195

otrzymałam przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną dla Pracowników Nauki tytuł docenta i zostałam mianowana docentem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Teresa Rylska

Lublin, dnia 16 grudnia 1959 r.

Teresa Rylska

1/1/10

20-023 Lublin

Ż y c i o r y s

Urodziłam się 28. października 1912 r. w Warszawie. Ojciec mój Antoni Sokołowski był geometrą; matka Jadwiga z Chanców pracowała w domu wychowując i ucząc piątkę dzieci /z których byłam najmłodszą/. W 1931 r. ukończyłam gimnazjum im. Unii Lubelskiej w Lublinie i zapisałam się na Uniwersytet Warszawski. Dyplom magistra biologii otrzymałam w czerwcu 1936 r. 15. października tegoż roku wyszłam za mąż za Władzimirza Ścibor-Rylskiego, magistra praw i rolnika. Wspólnie z mężem gospodarowaliśmy w Koliścach, pow. Tłumacz, na Poluciu. Mąż mój - podporucznik rezerwy 9. pułku Ułanów Małopolskich - został zmobilizowany 27 sierpnia 1939 roku i od 1. września walczył z Niemcami /m.in. nad Bzurą/; 19. września poległ, w zwycięskim boju o wieś Sieraków w Puszczy Kampinowskiej. Pośmiertnie został odznaczony krzyżem *Virtuti Militari* V kl. oraz 4-krotnym Krzyżem Waleśnych.

W listopadzie 1939 r. udałam się do Brześcia n/Bugiem z zamiarem przedostania się z matką i 80-letnią babką do Generalnej Guberni. Jedyным sposobem okazało się zapisanie na transportie kolonistów "z za Buga". *(pół przetrzymanym nazwiskiem i Inona Stelber)* 27 grudnia usiadzono nas do pociągu w Terespolu i podsilną eskortą wojskową przewieziono do Łodzi, gdzie umieszczono nas w obozie dla przesiedleńców /Umsiedlungslager na ul. Łąkowej/. Prócz naszego transportu z Brześcia /około 800 Polaków/, znalazł się tu także transport z Małopolski Wschodniej oraz Łodzianie wysiedleni ze swych mieszkań.

Na skutek ciasnoty, głodu, zimna i prymitywnych urządzeń sanitarnych ludzie zaczęli chorować, tak że w przeciągu kilku tygodni wymarło wiele dzieci i staruszków /także moje babka/. Widząc

szerzące się epidemie wraz z paru osobami zorganizowałam szpitalik dla dzieci chorych zakaźnie. Znalazło się kilka ochotniczek do pracy pielęgniarskiej, a spośród Łodzian zgłosili się lekarze. Miałam pewne kwalifikacje do tej pracy, gdyż ukończyłam w 1937 roku półroczny kurs Sióstr Pogotowia Sanitarnego PCK. Przez obozowy szpitalik przeszło kilkadziesiąt dzieci - wszystkie zostały uratowane. W ostatnich dniach ^{marca} lutego 1940 r. wywieziono nas w nocy do Opatowa i wypuszczono na wolność. Od wiosny 1940 r. pracowałam w Szpitalu Ujazdowskim jako siostra-ochotniczka.

Szpital był jeszcze wypełniony żołnierzami zranionymi z września 1939 r. W tym czasie zaopatrywałam tajny sanitariat harcerski w leki i materiały opatrunkowe, które wносиłam prawie codziennie ze szpitala /w bramie groziła rewizja niemiecka/. Odbierała je "Anna" w Arsenalu. Jednocześnie rozpoczęłam kolportaż prasy podziemnej, część jej przekazywałam na wieś. W grudniu 1940 roku Aleksander Kamiński /"Hubert", "Dębrowski"/, zaproponował mi współdziałanie w organizacji naszego sabotażu "Wawer" /afiliowanej przez AK/. Po zaprzysiężeniu waworskim zostałam członkiem /"sekretarką"/ Komendy Głównej "Wawra" /pseud. ^{Trembicka} ~~Wawra~~/.

Poziłam kilka funkcji: 1/ kontrola wykonania zadania w całym mieście; do tego celu zorganizowałam ^{grupa inspekcji} ~~własny pion kobiecy /głównie dziewczęta z "szarych szeregów"/;~~ ^{były nieraalne odemnie. Pierwszą ich komendantką była A. L. B. K. K. K. K.} ~~była jego dziewczyną /komendantką~~ 2/ prowadzenie kasy "Wawra"; 3/ odbieranie materiałów do akcji /np. nalepek, kwasów żrących/ i dostarczanie ich do punktu rozdzielu; 4/ wyszukiwanie lokali do cotygodniowych zebrań Komendy /nie częściej jak co 6 tygodni w jednym mieszkaniu/; z upływem czasu było to zadanie coraz trudniejsze /siła konspiracji się zagęszczała, lokale ulegały "spalaniu" itd./

Akcje na mieście odbywały się regularnie co tydzień. W latach 1941-1942 uczestniczyłam w blisko stu akcjach wawerskich. Działal-

ność organizacji "Wawer" została opiana przez Czesława Michałkiewicza /członek Komendy "Jankowski" / w książce pt. "Wojna Warszawsko-Niemiecka", Czytelnik, Warszawa 1971, II wyd. 1974; oraz przez Władysława Bartoszewskiego: "Organizacja małego sabotażu "Wawer" w Warszawie /1940-1944/", Najnowsze Dzieje Polski 10, ss. 77-113, 1966. W jednej i drugiej pracy są wzmianki o moim udziale. Od sierpnia 1941 r. pracowałam zarobkowo jako kierownik Laboratorium Fabryki Namiastki Herbaty "Społem" /Mokotowska 9/. W listopadzie 1942 roku jeden z członków Komendy Wawra został aresztowany; byłam "spalona". Komendant kazał mi opuścić Warszawę zeopatrzywszy mnie w nowy dowód osobisty na nazwisko Wanda Kolińska. Wyjechałam w Lubelskie /Dratów koło Zagłoby/, gdzie miejscowa placówka AK sprokurowała mi fałszywą "Kennkartę". Zajmując się ogrodem u znajomych w Dratowie prowadziłam z ramienia sanitariatu AK /na polecenie dra Ossendowskiego/ tajny kurs Pogotowia Sanitarnego dla miejscowych dziewcząt. W sierpniu 1943 r. wróciłam do Warszawy /jako Kolińska/ i objęłam prowadzenie Bursy dla Dziewcząt przy Pogotowiu Opiekuńczym dla Dzieci /Sienna 59/. W Bursie było 20 dziewcząt-sierot w wieku od 11 do 13 lat. W początku lipca 1944 r. wyjechałam z Bursą na kolonię letnią do Żurawicy pod Sandomierzem. Pozostałyśmy tam aż do przyjęcia wojsk radzieckich, to jest do połowy października. Podczas działań wojennych udzielałam kilkakrotnie pierwszej pomocy rannym - ludności cywilnej. Zaraz po wyjściu Niemców wróciłam do prawdziwego nazwiska. W listopadzie 1944 r. przewiozłam dziewczęta do Lublina, gdzie pomieszczałam je w różnych szkołach i internatach. Sama rozpoczęłam pracę asystencką na powstającym Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. W 1946 r. zostałam adiunktem Katedry Fizjologii Roślin, w 1948 r. obroniłam pracę doktorską. ~~W końcu 1950 r. przeniosłam się do~~ W czerwcu 1950 r. dowiedziałam się, że U.M.C.S. wystąpił do Ministerstwa wniosek o zwolnienie mnie (względnie ideologiczne). Upredziłam do pracy o zwolnienie sama. Mimo to opinia prof. [nie] nie może

1/13

Mimo to, przenieśliam się

do Warszawy i objąłem kierownictwo Laboratorium Fizjologii Rozwoju
Roślin w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. W roku 1958
wróciłem do Lublina i objąłem kierownictwo Katedry Botaniki na
Specjalizacji Filozofii Przyrody Katolickiego Uniwersytetu Lubel-
skiego. W marcu 1959 r. otrzymałem etat docenta na KUL.
Z dniem 1 października 1976 r., na własną prośbę /spowodowa-
ną złym stanem zdrowia/ przeszedłem na emeryturę. Od 1969 r.
jestem członkiem zwyczajnym ZBOWiD; ~~obecnie pełnię funkcje~~
~~przewodniczącego Komisji Historycznej KUL nr 3.~~

Lublin, ~~6 grudnia 1976.~~
17 lipiec 1980.

Życiorys napisany
w związku z przygotowywaniem
encyklopedii "Kobiety w AK"
przygotowanej przez H. Bieg

1/1/14 102

Teresa Scibor-Rylska, z d. Sokołowska - psudd. "Trembicka" .

Ur. 28.X, 1912 w Warszawie - zmarła 26.V.1982 w Lublinie.

Córka małżonków Sokołowskich, Antoniego i Jadwigi z Jaxa-Chamców. Ojciec pochodził z Litwy, gdzie rodzina miała majątek Łojce; był geodetą. Rodzina matki miała majątek nad Horyniem; była prawniczką Ewy Felińskiej, zesłanki syberyjskiej, autorki wspomnień /przez jej córkę Zofię Poniatowską/.

Antoni Sokołowski brał udział w wojnach lat 1914-1921. Był w V Dywizji Syberyjskiej; więziony w Tule, powrócił do Polski w 1921 r. Zmarł w Krzemieńcu w 1940 r.

Teresa Sokołowska ukończyła szkołę średnią w Lublinie, w gimnazjum s.s. Urszulanek; matura w 1931 r. Należała w szkole do ZHP, była zastępową w XIII drużynie lubelskiej.

W szkole i początkowo na studiach należała do PET-u, potem została członkinią akademickiego koła "Odrodzenia", następnie jego senioratu. Magisterium otrzymała w 1938 r. - studia na wydz. U. Warszawskiego /biologii/rozpoczęła w 1931 r.

W październiku 1938r. poślubiła Włodzimierza Scibor-Rylskiego, porucznika ułanów ~~XXIV~~ XIV pułku. Poległ on 19.IX.1939 r.w Sierakowie, gdy pułk przebijał się do oblężonej Warszawy. Był odznaczony KW i pośmiertnie VM.

Teresa Scibor-Rylska na początku wojny przebywała na kresach wschodnich. Do Warszawy udało się jej powrócić z matką i babką jako rzekomym Niemkom; przedtem znalazły się w obozie przejściowym w Łodzi, gdzie babka zmarła. Teresa odszukała nie znaną ^{dotąd} mogiłę męża i pochowała go na cmentarzu przyklasztornym w Laskach.

W 1940 r. pracowała jako pielęgniarka w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie. Wstąpiła do konspiracji i pracowała w "Wawrze"

2/1/15

jako sekretarka jego Komendy głównej i komendantka kobiet, pod pseudonimem "Trembicka". Była zaprzyjaźniona z Aleksandrem Kamińskim i jego żoną. Po wypadce Czesława Michalskiego w listopadzie 1942 r. otrzymała rozkaz wyjazdu z Warszawy. Przebywała w majątku p. Kleniewskiej w Łaziskach Dolnych. Do Warszawy wróciła na przełomie 1942-1943 r., pod nazwiskiem "Wanda Kolińska". Została kierowniczką bursy dla kobiet utrzymywanej przez ziemianki. m.in. p. Dernałowicz.

W 1944 r. gdy dochodził tam front, znajdowała się z z wychowanymi bursy w majątku p. Świeżawskich koło Sandomierza. Wybroniła dziewczęta od zgwałcenia przez żołnierzy i dotarła z nimi do Lublina.

Podjęła pracę na U.M.C.S., u prof. Paszewskiego i uzyskała doktorat z botaniki.

W 1950 r. usunięto ją z uniwersytetu za katolicki światopogląd. Przeniosła się do Warszawy i pracowała w IHAR /Instytut Hodowli i Klimatyzacji Roślin/, jako kierowniczka laboratorium u prof. Lekczyńskiego. W 1958 /?59 ?/ została docentem, jednak bez habilitacji, kierowniczką Katedry Botaniki i Wydziału Biologii w Sekcji Filozofii Przyrody KUL-u.

W 1977 r. przeszła na emeryturę ze względu na stan ~~stan~~ zdrowia - choroba nowotworowa.

26.V.1982 r. zmarła w Lublinie. Pochowana w Laskach, w grobie męża na cmentarzu przyklasztornym.

Dane oparte na informacjach siostry Teresy Scibor-Rylskiej - Jadwigi Bańkowskiej z Sokołowskich oraz Ludwika Tyborowskiego, kolegi z "Odrodzenia", autora wspomnienia o Niej.

O działalności Teresy w ramach "Wawra" pisał w swojej książce "Wojna warszawsko-niemiecka" /W-wa 1974, "Czytelnik"/ Czesław Michalski.

Opracowała Ewa Krasnowolska.

1.III.1997.

Przekazata dla Fundacji AK
w Toruniu. 1.8.2000.
Ewa Krasnowolska

Nie ustalono odznaczenia VM.

N związku z tym, że p. Rylska znajduje się na liście którą otrzymaliśmy od Pani Profesor być może informacje dot. VM znajdują się w APAK.

Rylska

Teresa Wanda RYLSKA z d. SOKOŁOWSKA

Urodziła się 28.10.1912r. w Mińsku Mazowieckim jako córka Antoniego i Jadwigi z Chamców. Ojciec jej był geometra.

geometra

Sokołowska
Rylska

W czerwcu 1930r. uzyskała maturę w Gimnazjum im. Unii Lubelskiej w Lublinie. W gimnazjum należała do harcerstwa. W czerwcu 1938r. uzyskała tytuł magistra filozofii w zakresie biologii ogólnej na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UW. W czasie studiów była prezesem Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie”. Jej kierownikiem duchowym był ks. Władysław Kornilowicz. W 1937r. ukończyła kurs siostr Pogotowia PCK.

W październiku 1938r. wyszła za mąż za Włodzimierza Scibor-Rylskiego, magistra praw i rolnika, właściciela majątku Kolińce w pow. tłumackim. Mąż jej, jako oficer rezerwy, poległ we wrześniu 1939r. pod Sierakowem w Puszczy Kampinoskiej.

Pod okupacją sowiecką do listopada 1939r. przebywała razem z rodziną męża w areszcie domowym w Kolińcach. W listopadzie przedostała się do Brześcia Litewskiego, gdzie mieszkały jej matka i babka. W grudniu 1939r. wszystkie trzy wyjechały pod przybranymi niemieckimi nazwiskami, w transporcie wołyńskich Niemców na teren Rzeszy. W obozie przejściowym w Łodzi uczestniczyła w założeniu szpitalika dla dzieci i starców. Od marca 1940r. do kwietnia 1941r. pracowała w Szpitalu Ujazdowskim jako siostra-wolontariuszka. Nie bacząc na niemieckie strażę wносиła lekarstwa i środki opatrunkowe dla sanitariatu Szarych Szeregów. Od lipca 1941r. do listopada 1942r. była kierowniczką laboratorium w Fabryce Namiastki Herbaty „Społem”. Jednocześnie cały

czas pracowała w sanitariacie Szarych Szeregów oraz w kolportażu podziemnej prasy. Od grudnia 1940r. pod ps. Trembicka działała w Organizacji Małego Sabotażu „Wawer”, jako sekretarka Komendy „Wawra”. Do jej zadań należało wyszukiwanie lokali na odprawy komendy, przygotowywanie materiałów niezbędnych do akcji, kontrola poszczególnych akcji, prowadzenie kasy „Wawra”, organizowanie dziewcząt do akcji małego sabotażu. Początkowo osobiście kierowała grupą kobietą. Osobiście brała udział w około 100 akcjach ulicznych. W listopadzie 1942r. musiała opuścić Warszawę i zmienić nazwisko. Do sierpnia 1943r. przebywała pod nazwiskiem Wanda Kolińska w majątku Dratów Marii Kleniewskiej w pow. lubartowski. Oficjalnie pracowała tam w ogrodzie. Faktycznie prowadziła z ramienia AK kursy pielęgniarские. Po powrocie do Warszawy prowadziła jako Kolińska bursę dla dziewcząt przy Pogotowiu Opiekuńczym dla Dzieci. W lipcu 1944r. wyjechała z podopiecznymi na kolonię letnią do Żurawicy koło Sandomierza. W listopadzie 1944r. dotarła z dziewczętami do Lublina. Tu rozwiązała bursę przekazując dziewczęta Wydziałowi Opieki Miejskiej m. Lublina.

Na tworzącym się UMCS od 1.12.1944r. objęła stanowisko st. asystentki przy Katedrze Fizjologii Roślin. Z dniem 1.03.1946r. została adiunktem Zakładu Fizjologii Roślin. W czerwcu 1948r. uzyskała tytuł doktora biologii na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UMCS. W roku akademickim 1949-1950 prowadziła także wykłady z biologii ogólnej na KUL. Od 1945r. brała udział w pracach naukowych PTB oraz prowadziła sekretariat Towarzystwa. W latach 1951-1953 była także członkiem ZG PTB, a w latach 1953-1959 członkiem Komisji Rewizyjnej ZG PTB. W 1957r. została członkiem American Society of Plant Physiologists. Była także członkiem Towarzystwa Naukowego KUL oraz Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Oprócz publikacji naukowych i tłumaczeń publikowała wiele artykułów i notatek popularno-naukowych w czasopiśmie „Wszelchświat”, „Biologia w szkole”, „Problemy” oraz w Tygodniku Powszechnym.

30.11.1950r. została z przyczyn ideologicznych usunięta z UMCS. Usunięto ją z powodu negatywnego stosunku do PZPR oraz niepożądanego wpływu na młodzież i całe otoczenie. Oficjalnie odeszła na własne żądanie, lecz tylko po to by uniknąć wypowiedzenia pracy.

Od 1.01.1951r. pracowała jako po. kierownika Laboratorium Fizjologii Roślin Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Warszawie. W okresie pracy w IHAR zmuszona była zmagać się z forsowanym przez dyrekcję instytutu „łysenkowskim”

kierunkiem badań. Odeszła z IHAR w październiku 1958r. m.in. z powodu przeniesienia laboratorium poza Warszawę, do Radzikowa pod Błoniem.

Od 1.10.1958r. objęła stanowisko zastępcy profesora w Katedrze Botaniki Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej KUL. W marcu 1959r. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki nadała jej tytuł docenta. W tym samym czasie została także kierownikiem Katedry Botaniki KUL (od 1961r. Zakładu Biologii KUL). Prowadziła badania naukowe w zakresie fotobiologii, fotoperiodyzmu roślin, uczulenia roślin i zwierząt na światło widzialne w obecności barwników heterocyklicznych oraz trucizn bezbarwnych.

Cały czas, także podczas drugiego pobytu w Lublinie miała przy sobie matkę. Od 1957r. była współorganizatorką Dni Modlitw Ruchu Kultury Chrześcijańskiej „Odrodzenie” na Jasnej Górze. Spotykała się na Jasnej Górze i utrzymywała stałe kontakty m.in. z ks. Tadeuszem Fedorowiczem, ks. prymasem Stefanem Wyszyńskim, ks. kardynałem Karolem Wojtyłą, a następnie Janem Pawłem II. Podczas trapiącej ją choroby nowotworowej na początku 1985r. otrzymała od papieża obszerny list i błogosławieństwo. Brała udział w utworzeniu lubelskiej grupy Ruchu Kultury Chrześcijańskiej „Odrodzenie” przy KUL w latach 1983-1984. Przez wiele lat organizowała pomoc materialną dla studentów i ludzi pozostających w trudnych warunkach, szczególnie dla rodzin wielodzietnych.

W październiku 1976r. na przyspieszoną emeryturę z powodu wzmagającej się choroby nowotworowej. Nie zaprzestała jednak działalności naukowej. Pracowała w tym okresie m.in. nad książką „Tajemnice zorganizowania żywej komórki”, która ukazała się drukiem w 1986r.

W 1978r. z tytułu 20-letniej nienaganej pracy pedagogicznej oraz z okazji 60-lecia KUL została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi.

Zmarła 26.05.1985r. w Lublinie. Została pochowana obok męża na cmentarzu w Laskach k. Warszawy.

We wrześniu 1944r. na wniosek Aleksandra Kamińskiego, b. komendanta „Wawra”, została odznaczona przez gen. Montera Krzyżem Walecznych.

7/1/19

Źródła:

AKUL, ao. Teresy Rylskiej, syg. A 248

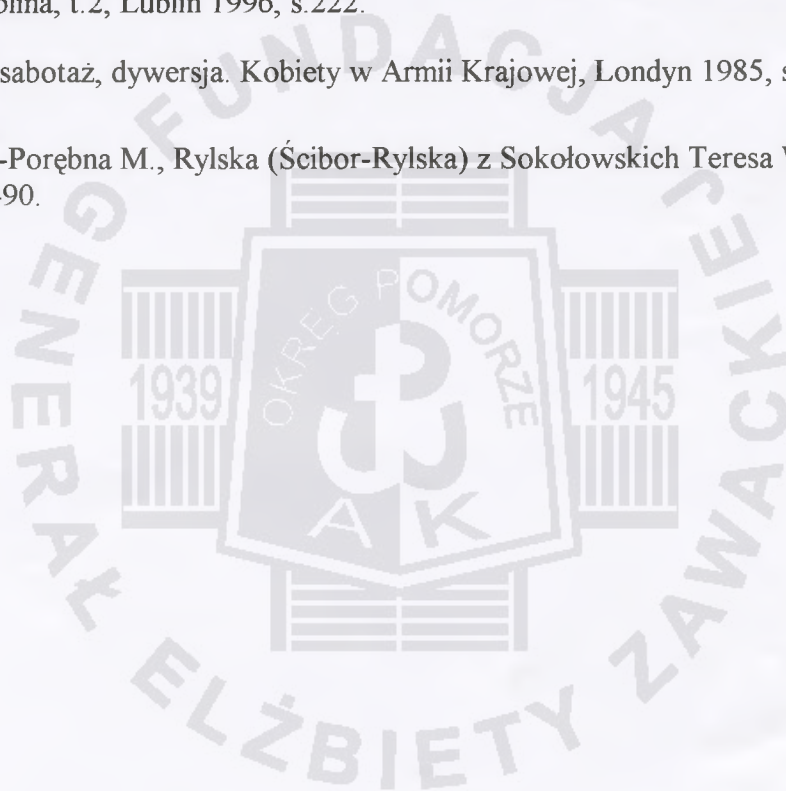
DW UdsKiOR, Armia Krajowa. Dokumenty, t.25, s.245.

Księga Jubileuszowa 50-lecia KUL, Lublin 1969, s.194,198.

Gach P.P., Rylska (Ścibor-Rylska) Teresa Wanda, w: Słownik biograficzny Miasta Lublina, t.2, Lublin 1996, s.222.

Łączność, sabotaż, dywersja. Kobiety w Armii Krajowej, Londyn 1985, s. 258.

Kunowska-Porębna M., Rylska (Ścibor-Rylska) z Sokołowskich Teresa Wanda, PSB, t.33, s. 490.

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora:

- Oświadczenie prof. dr Aleksandra Kamińskiego - 16.11 - rok trudny do odczytania. Msp. kserokopia - 4my egzemplarz. K. 3, s. 1-3.
- Świadczo pracy - UMCS Dublin i JHI A.R. (olno-świadczo - odpisy na jednej stronie). Msp. kserokopia, k. 1, s. 4.
- Zawiadomienie doc. dr T. Ryłskiej p.n. sekretarza Uniwersytetu o odwołaniu Złoty w Królestwie Kaslopi. 9. listop. 1978r. Msp. kserokopia, k. 1, s. 5.

2/2/1 245
Warszawa, 16.11.1945

Prof. dr Aleksander Kamiński
Kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej
Uniwersytet Łódzki
ul. M. Dąbca 30 m.11

*Na sekretarza
wsp. z...*

*Wskaz
21/11/45 J2R*

Oświadczenie

Jako b.komendant główny organizacji sabotażu i propagandy, działającej pod nazwą "Jawer" /pseud. "Dąbrowski", "Kamkierczak", "Hubert"/, działającej w Warszawie i w powiecie warszawskim w skrajach przedczerwcowych od grudnia roku 1940 do Powstania Warszawskiego w roku 1944 oraz b. szef VI Oddziału Sztabu Głównego Armii Krajowej - oświadcza, że w czasie Powstania Warszawskiego, we wrześniu roku 1944, zostały przekazane na b.komendantowi Armii Krajowej, w tym "kontroli" wodzom, listy na odroczenie dla zasłużonych i wyróżniających się postaci komunistycznej i innych wyznających członków organizacji "Jawer", "Gen.", "Antek" i potwierdził poniższe listy, ale dalsze jej losy są mu nieznane.

1	2	3	4
funkcja w	imię i nazwisko	pseudonim	stanowisko
"Jawer"			

BRACI WARSZAWIANIE WIELKI WALKI 1945

-----
b. kom. Odd. Czesław Michalski "Jarkowski" (por. rez.)
b. kom. Odd. Czesław Michalski "Jarkowski" (por. rez.)

-----
b. kom. Odd. Czesław Michalski "Jarkowski" (por. rez.)
b. kom. Odd. Czesław Michalski "Jarkowski" (por. rez.)
b. kom. Odd. Czesław Michalski "Jarkowski" (por. rez.)

BRACI WARSZAWIANIE :

-----
komendant Stefani Jankowi "Koswicki II" (por. rez.)
komendant Stefani Jankowi "Koswicki II" (por. rez.)

-----
komendantka druzyn kob. Teresa Kojawa "Kojawa" (por. rez.)
komendantka druzyn kob. Teresa Kojawa "Kojawa" (por. rez.)

-----
b. kom. Odd. Czesław Michalski "Jarkowski" (por. rez.)
b. kom. Odd. Czesław Michalski "Jarkowski" (por. rez.)

-----
sekcjny Jacek Kojawa "Jacek" (por. rez.)
sekcjny Jacek Kojawa "Jacek" (por. rez.)

VO

Przez: Hanna 1-000

oryginał w Muzeum Sybirackim w Łodzi

1/2/2 245

Prof. dr Aleksander Kosiński
Kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej
Uniwersytet Łódzki
adres dydaktyczny: Łódź, ul. M. Życzka 30 m. 11

Warszawa, 16.11.1944

Manuskrypt
wp. 21/11

W. K.
21/11
22R

Oświadczenie

Jako b.komendant główny organizacji sabotaż i propagand. "Zawr" /pseud. "Dębrowski", "Kamalerosz", "Lubort"/, działającej w Warszawie i w powiecie warszawskim w akcji przeciwko okupantowi od grudnia roku 1940 do Powstania Warszawskiego w roku 1944 oraz b. szef VI Oddziału Sztabu Cegły Stołecznej A. /SIP/ - oświadczam, że w czasie Powstania Warszawskiego, we wrześniu roku 1944, zostałem wyznaczony na b.komendanta Cegły warszawskiej o pseud. "Kontrowani" odpowiedzialny na odznaczenia dla zasłużonych i wyróżniających się postaci, szczególnie wśród wymienionych członków organizacji "Zawr", Gen. "Kont" oraz wierzył poniższe listy, dla dalszej jej losy, są i nie są.

1	2	3	4
funkcja w "Zawr"	imię i nazwisko	pseudonim	stan. służ. wojennej

Grupa 1 - Warszawa, ul. ...

b-ca komend. Czesław Lichtsziński "Jarkowski" pp.pr. rez. 1944

oraz podziernik /szef w Powstaniu Warszawskim/

komendant dzielnicy Czesław Jadrński "Słowacki" pp.pr. rez.

Grupa 2 - Warszawa, ul. ...

komendant dzielnicy Stefan Krowczyński "Czesław II" pp.pr. rez.

komendantka drużyn kob. Teresa Kulska "Trybicka" - ✓

oraz podziernik /szef w Powstaniu Warszawskim/

sekcyjny Jacek Kądzki "Jacek" -

VO

Strona 1-022
Prez. *Kosiński*

244

1/2/3 245

Tribe ps. "Klasik"
 wazny Kosciuszki - Nieborz
 Pamiatnik Hanczarski
 Guberni i Urocz. kultury
 i sztuki w Warszawie
 i w powiecie warszawskim
 w grudniu roku 1940 do Powstania
 Warszawskiego w roku 1944
 oraz b. szef VI Oddzialu
 Sztabu Glogu Stoicznego
 A. /SIP/ - odznaczony
 w czasie Powstania Warszawskiego
 w wrzesniu roku 1944, ustalony
 na b. komendantowi Glogu
 Warszawa 1940 A. "Antoni"
 w odznaczeniu dla zaslug
 i wyznaczeniu na postawie
 kartei nizej wymienionych
 czlonkow organizacji "Wawer",
 Gen. "Antoni" i
 wierszki ponizsze listy, dla
 Helene jej losy, a ni nie
 inne.

Prof. dr Aleksander Kamiński
 Kierownik Zakładu Pedagogiki Społecznej
 Uniwersytet Łódzki
 adres wydawniczy: Łódź, ul. M. Ducza 30 m. 11

Warszawa, 16.11.1944

Handwritten signature: Aleksander Kamiński

Handwritten initials: W. B. / J. B. / 21/11/44 / J. R.

Oświadczenie

Jako b. komendant główny organizacji sabotażu i propagandy "Wawer", pseud. "Dębrowski", "Pachierczak", "Hubert"/, działającego w Warszawie i w powiecie warszawskim w skojach przedcześnie od grudnia roku 1940 do Powstania Warszawskiego w roku 1944 oraz b. szef VI Oddzialu Sztabu Glogu Stoicznego A. /SIP/ - odznaczony w czasie Powstania Warszawskiego, we wrzesniu roku 1944, ustalony na b. komendantowi Glogu Warszawa 1940 A. "Antoni" w odznaczeniu dla zaslug i wyznaczeniu na postawie kartei nizej wymienionych czlonkow organizacji "Wawer", Gen. "Antoni" i wierszki ponizsze listy, dla Helene jej losy, a ni nie inne.

1	2	3	4
funkcja w "Wawer"	imię i nazwisko	pseudonim	identyfikacja
GRUPA WAWER WARSZAWA I POWIAT WARSZAWSKI :			
z-ca komend. Glogu Stoicznego	Czesław Michalski	"Jarkowski"	oper. rec.
oraz podalternie /zginął w Powstaniu Warszawskim/			
komendant dzielnicy	Czesław Szczęśliwy	"Stonczak"	oper. rec.
GRUPA WAWER WARSZAWA :			
komendant dzielnicy	Stefan Krowczyński	"Jaszczyk II"	oper. rec.
komendantka drużyny kob.	Weresa Kłosa	"Rybińska"	-
oraz podalternie /zginął w Powstaniu Warszawskim/			
sekcyjny	Jacek Tabajski	"Jacek"	-

Handwritten signature: R. K.

Handwritten signature: Helena 1-owa
 Prez.

Odczytae oświadczenia
 Aleksandra Kamińskiego
 ze wst. me Jędrzej
 Ryłski
 "Trop Świeży"
 KH i VM

2/2/4

Biuro Pracy. Z lewej strony u góry pieczętka podłużna: Uniwersytet Marii Skłodowskiej Dział spraw osobowych i socjalnych Pl. Litewski 5, 20-080 Lublin. Znak: K-35/74. Lublin, 5 lipca 1974 r. Stwierdza się, że Obywatelka Teresa Rylska, córka Antoniego urodzona 28 października 1912 r. była zatrudniona w Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Pl. Litewski 5 od dnia 1 grudnia 1944 do dnia 30 listopada 1950 r. Ostatnio pracowała na stanowisku asystenta. U dołu z prawej strony pieczętka: Kierownik Działu mgr Lidia Kostka podpis nieczytelny.

Za zgodność: *[Signature]*
Katedra Uniwersytet Lubelski
Referat Personalny
20-050 Lublin
Al. Racławickie 14 skr. poczt. 279

Odpis

Świadectwo pracy. Z lewej strony u góry pieczętka podłużna: Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Radzików 05-870 Błonie k/Warszawy, Znak: Nr K-485,..... Radzików, dn. 11. VII. 1974 r. Stwierdza się, że Obywatelka Doc. Dr Teresa Rylska córka Antoniego urodzona 28 października 1912 r. była zatrudniona w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin od dnia 1 stycznia 1951 r. do dnia 31 października 1958 r. Ostatnio pracowała na stanowisku kierownika Laboratorium Fizjologii Rozwoju Roślin. Po prawej stronie pieczętka: Kierownik Działu Kadr: podpis nieczytelny.

Za zgodność: *[Signature]*
Katedra Uniwersytet Lubelski
Referat Personalny
20-050 Lublin
Al. Racławickie 14 skr. poczt. 279

l.dz. 1754 / WSK-42/07

5/2/5
9. listopada 1978 r.

663/78/R

WPani
Doc. Dr Teresa Rylska
wmi

Z upoważnienia J.M. Księdza Rektora mam zaszczyt zawiadomić, że Pani Docent, zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z art. 40 ustawy z dnia 27 kwietnia 1972 r. - Karta Praw i Obowiązków Nauczyciela /Dz.U., Nr 16, poz. 114/, z tytułu 20-letniej nienaganniej pracy pedagogicznej oraz z okazji 60-lecia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego uchwałą Rady Państwa odznaczona została

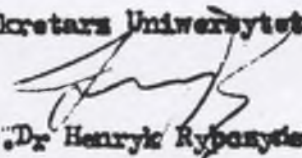
ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI

Uroczystość dekoracji odbędzie się w niedzielę dnia 12 listopada 1978 r. około godz. 10,15 /5 minut po skończeniu Mszy św./ w sali nr 25.

W związku z powyższym proszę o punktualne przybycie.

Sekretarz Uniwersytetu

Ks. Dr Henryk Rybczyński

- I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora:
- Kwestionariusz osobowy, 16.XII-1954. Dniek (Hij. K-2, s. 1-2.
  - Ankieta personalna, 22. I uesnie 1958. Dniek/Hij. K-2, s. 3-4
  - Fragment dokumentu podpisanego pna pnedst. Referata Personalnego. Msp. K-1, s. 5.

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY

Miejsce na wklejenie fotografii

1. Dane ogólne

- a) nazwisko i imię imię ojca   a) Rylska Terese-Wanda c. Antonii
- b) nazwisko panięskie (dla mężatek)   b) Sokolowska
- c) w przypadku zmiany   c) podać nazwisko rodowe

2. Data i miejsce urodzenia   28.8.1912, Minsk Mazowiecki

3. Narodowość <u>polska</u>	4. Obywatelstwo <u>polskie</u>	5. Pochodzenie społeczne <u>intel. pracująca</u>	6. Stan cywilny <u>wdowa</u>	7. Stan rodzinny <u>matka ustr.</u>
--------------------------------	-----------------------------------	---	---------------------------------	--

8. Wykształcenie (pisać nazwy zakładów naukowych):
Matura ogólnokres. typu humanist. Gimn. Państw. im. Unii Lubelskiej
Magisterium filozofii w zakresie biologii Uniwersytet im. J. Piłsudskiego (Warszawa)
Doktorat n. nauk przyr. z zakres. biologii Uniwersytet M. Skłodowskiej w Lubli.
Doktorat programowy przez C.K.K. przy Min. Szkol. Wyższych w Warszawie
na podstawie Katołickiego Uniwersytetu Lubelskiego

9. Stopień (tytuł) naukowy   docent   10. Tytuł zawodowy   docent, kienownik zakt.

11. Zawód <u>biologia</u> wyuczony	<u>biologia</u> wykonywany	<u>fizjologia roślin</u> specjalność wyuczona	<u>botanika</u> <u>fizjologia roślin</u> specjalność wykonywana
--	-------------------------------	--	---

12. Znajomość języków obcych
niemiecki, angielski, rosyjski, niemiecki   francuski
słaba   biegła w mowie i piśmie

13. Służba wojskowa:

- a) stosunek do powszechnego obowiązku wojskowego (przedpoborowy - a) -
poborowy - szeregowiec, podoficer, oficer rezerwy - objęty ewidencją
oficerską - pomocnicza służba wojskowa kobiet - nie podlega powszech-
nemu obowiązkowi wojskowemu
- b) stopień wojskowy i Nr specjalności wojskowej   b) -
- c) przynależność ewidencyjna do WKR   c) -

14. Posiadane odznaczenia (jakie i kiedy nadała):
żadne

15. Stan majątkowy (nieruchomości, urzędzenia handlowe i przemysłowe):

<u>nie ma posiada</u> własny	<u>-</u> współmałżonka
---------------------------------	---------------------------

16. Czy był karany sądownie (nie podaje się kar, które uległy zatarciu)
nie

Przynależność do organizacji politycznych i społecznych – w okresie:

do 1939 r.
Związek Winiarski
"Kółki" "Kółki"
K.M.A. "Kółki"

b) okupacji
Komitet Akcji
Org. małego sabotażu
"Wawer"

c) po wyzwoleniu
Zadanie

18. Przebieg pracy zawodowej

O k r e s		Nazwa zakładu pracy	Stanowisko	Miejscowość
od*)	do*)			
XI-1944	XI-1944	Państw. Zakład Winiarski "Kółki" Spółem	Kier. labord.	Warszawa
XI-1944	XII-1944	Uniwersytet M.C. Skłodowska Curie	Asystent adimint.	Lublin
I-1951	II-1951	Instytut Winiarski i Aklimatyzacji Win	Kier. labord. fizjol. Rozw. Roślin	Warszawa
X-1955		Katolicki Uniwersytet Lubelski	Docent od 1959	Lublin

19. Dokładny adres zamieszkania

*) podać miesiąc i rok

16. X 1954 r.
(miejscowość i data)

J. Rybiel
(podpis składającego kwestionariusz)

ANKIETA PERSONALNA

(Przed wypełnieniem należy ankietę uważnie przeczytać następnie odpowiedzieć wyczerpująco i czytelnie na wszystkie pytania)

Miejsce
na
wklejone
fotografii

1) Dane ogólne:

a) nazwisko i imię
imię ojca

a)

RYLSKA Teresa-Wanda c. Antoni

b) nazwisko panieńskie b)
(dla mężatek)

Sokotowska

c) w przypadku zmiany, c)
podać nazwisko
rodowe

-

2) Data i miejsce
urodzenia

23.5.1912 w Murku Mazowieckim

3) Narodowość

polska

4) Obywatelstwo

polskie

5) Pochodzenie społeczne

int. pracująca

6) Przynależność klasowa

int. pracująca

Stan cywilny

małż.

8) Stan rodzinny

9) Wykształcenie:
(podać dokładnie
który zakład nau-
kowy ukończył)

a) ogólne

a)

Instytut Geogr. typu humanist. im. Wł. Śleszyńskiego
w Lublinie

b) specjalne

b)

Wzrost. inst. w Warszawie, wydz. matemat.-przyrodn.
sekcja biologii, grupy fizjologii roślin

c) polityczne

c)

10) Stopień naukowy

doktor nauk biologicznych, specjalizacja z zakresu biologii
(stanowca typu)

11) Zawód:

specjalność wyuczony

specjalność wyuczona

praca naukowy
wykonywany

specjalność wykonywana

12) Znajomość języków obcych:

francuski, niemiecki,
angielski, polski, rosyjski
słabo w mowie i piśmie

biegle w mowie i piśmie

13) Służba wojskowa:

a) stosunek do powszechnego obowiązku wojskowego (przed- a)
poborowy - poborowy - szeregowiec, podoficer, oficer
rezerwy - objęty ewidencją oficerską - pomocnicza służba
wojskowa kobiet) - nie podlega powszechnemu obowią-
zkowi wojskowemu

b) stopień wojskowy i Nr specjalności wojskowej b)

c) przynależność ewidencyjna do WRR c)

14) Czy był w oddziałach partyzanckich lub czy służył w oddziałach wojskowych zagranicą (kiedy i gdzie)

nie

15) Posiadane odznaczenia (jakie i kiedy nadane)

nie

16) Stan majątkowy (nieruchomości, urządzenia handlowe i przemysłowe):

nie
własnynie
współmałżonka

17) Czynn obecnie zajmują się rodzice:

ojciec

emerytka

matka

18) Czy był karany sądownie - lub ktoś z członków rodziny

nie

Przynależność organizacyjna - w okresie:

a) do 1939 r. :
Żygiełek Hanna (brn. Pol. strzelec do 1939) strzelec Kat. Młodych Akad. w Cierdżynie

b) okupacji
*Samitarnant hawronski (współprac.)
 Org. nureckiego
 w Lublinie i Warszawie*

c) po wyzwoleniu
nie

KPP, KZMP lub „Życie”, PPS, SL, OMTUR, ZNMS, „Wici”, „Siew”, BBWR, OZN, ND, ChD, ONR, OWP, Strzelec, Legion Młodych lub inne

PPR, RPPS, Lewica PPS, WRN, FPS, SL, „Wola Ludu”, ZWM, lub inne

PPR, PPS, SP, SD, PZPR, SL, PSL, ZSL, ZWM, OMTUR, „Wici”, ZMD, ZMP, Podać Nr leg. partyjnej - Czy był karany partyjnie - Czy brał udział w pracy podziemnej i czy ujawnił się

20) Przebieg pracy zawodowej i społeczno-politycznej w instytucjach i organizacjach, w których pracował i zajmował stanowisko (pełnił funkcję)

Okres		Nazwa instytucji, organizacji społecznej i politycznej	Stanowisko-funkcja	Miejscowość
od*)	do*)			
1941/42	12/42	Fabryka Nierulki i Herbata „Spółka”	Kier. kucharz	Warszawa
1942/43	12/43	Popul. Opiek. i Wych. w Wydz. Sp. Społ.	Kier. Biuro dla dzieci	Warszawa
1943/44	12/44	Urządzenie Mat. i Kuch. w Zakł. Żywnoś. i Żywnoś. w Berlinie	starysant	Lublin
1944/45	12/45	Zakład Żywnoś. i Żywnoś. w Berlinie	starysant	Lublin
1945/46	12/46	Zakład Wych. i Wych. w Berlinie	Kier. kucharz Kierownik Pracowni	Warszawa

21) Dokładny adres zamieszkania (Nr telefonu służbowego i prywatnego)

Warszawa 45 p.d.

*) Podać miesiąc i rok

..... 195..... r.
 (miejscowość i data)

..... Lublin 22 września 1954 r.
 (miejscowość i data)

Ankieta przeczytał i przyjął

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam

.....
 (podpis kierownika komórki kadrowej)

.....
 (podpis składającego ankietę)

UWAGA : Gdyby odpowiedź na którekolwiek podane wyżej pytanie nie zmieściła się w odpowiedzi w rubryce, należy ją podać na oddzielnej kartce papieru z odnośnikiem lub szczegółowo - w życiorysie.

15

W czasie zatrudnienia Obywatel(ka) Doc. Dr hab. Teresa Ryśka
uzyskał(a) kwalifikacje — ukończył(a) _____

W zakładzie pracy wystawiającym świadectwo zaliczeniu do okresu zatrudnienia, od którego należy długość okresu wypowiedzenia umowy o pracę podlegało zatrudnienie w zakładach (krajowych zakładów pracy oraz okresy zatrudnienia)

1. _____
2. _____
3. _____

Stosunek pracy ~~zostanie rozwiązany z chwilą przejścia~~ **zostanie rozwiązany z chwilą przejścia**
(tytuł zostawania okoliczności wystąpienia stosunku pracy)
na emeryturę od 1 października 1976 r.

Okoliczności uzasadniające wliczenie okresu pracy w zakładzie pracy wystawiającym świadectwo do okresu zatrudnienia, od którego uzależniona będzie długość okresu wypowiedzenia umowy o pracę _____

Adnotacje o zajęciu wynagrodzenia (uposażenia):

1. Oznaczenie komornika _____
2. Nr sprawy egzekucyjnej _____
3. Wysokość potrącanych kwot _____

Adnotacje o złożonym wniosku o realizację przez zakład pracy tytułu wykonawczego (art. 88 lub 39 kodeksu pracy).

Referat Personalny

[Signature]
A. T. Jura

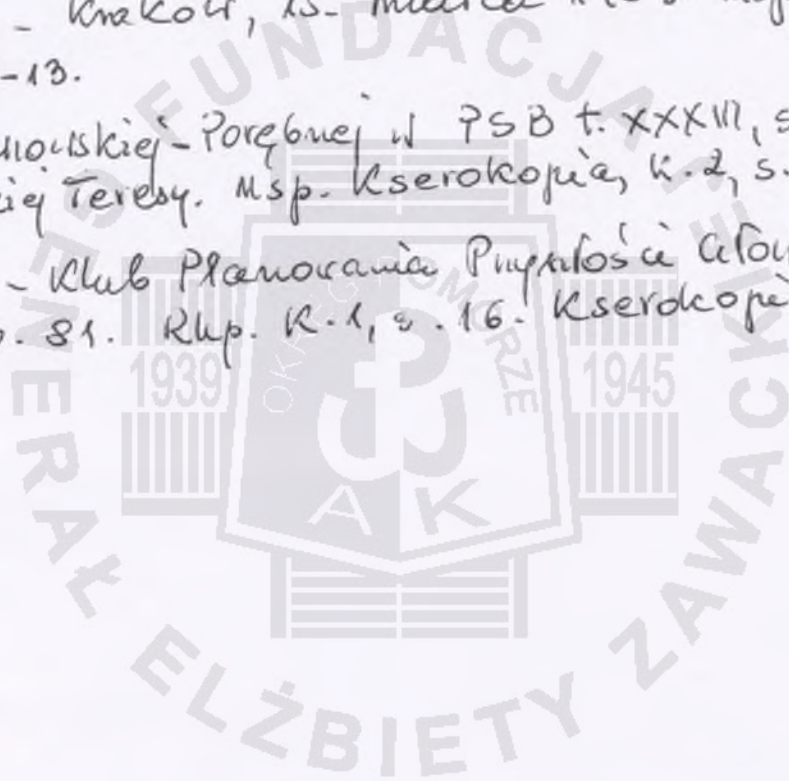
(podpis kierownika zakładu pracy lub upoważnionego pracownika)

II. Materiały uzupełniające relację:

- Teresa Rylska „Ocena własnej działalności naukowej”
dublin, 13. X. 1958. Msp. kserokopia, k. 4, s. 1-5
- dublin, dn. 9. VI. 1958. Opinia o Dr Teresie Rylskiej
autor A. Paszewski. Msp. kserokopia, k. 2, s. 6-7.
- Spis prac naukowych Teresy Rylskiej, 15. XI. 1958,
Msp/rhp. kserokopia, k. 1, s. 8.
- Karta Kandydata na docenta dr Teresy Rylskiej (...)
19. listop. 1958, Msp. kserokopia, k. 1, s. 9.
- Opinia o dorobku i działalności naukowej p. dr Teresy
Rylskiej - Kraków, 15. marca 1958. Msp. kserokopia
k. 4, s. 10-13.
- Art. M. Kulonickiej - Porebnej w PSB t. XXXIII, s. 490-491
dot. Rylskiej Teresy. Msp. kserokopia, k. 2, s. 14-15
- T. Rylska - Klub Planowania Przyszłości Akademika ...
26. 10. 81. Rhp. k. 1, s. 16. kserokopia

Ocena własnej działalności naukowej

A. P r a c e n a u k o w e

W swojej pracy naukowej rozróżniam trzy odrębne okresy. Pierwszy w latach 1936-38 - przygotowywanie pracy magisterskiej pod kierunkiem Prof. Dr K. Bassalika. Była to szkoła solidnego eksperymentu, ścisłości metodycznej, opierania się tylko na faktach, wystrzegania się subiektywizmu. Jednocześnie Prof. Baśali wdrażał nas w posługiwanie się systematycznie różnojęzyczną literaturą; dzięki temu opanowałam prócz łaciny, francuskiego i niemieckiego, które znałam zex szkoły średniej, także angielski i rosyjski. Praca magisterska nosiła tytuł: "Wpływ różnych ilości ~~xxxx~~ ~~kilkuletniej~~ ~~przerwie~~ ~~wojna~~ ~~nowy~~ ~~etap~~ ~~praca~~ ~~asystent~~ ~~xx~~ ~~Lublinie~~ ~~w~~ ~~latach~~ ~~1944-50~~ ~~zaczęłam~~ ~~od~~ ~~poszukiwania~~ ~~funkcyj~~ ~~dów~~ ~~i~~ ~~soków~~ ~~roślinnych~~ ~~na~~ ~~wzrost~~ ~~i~~ ~~skrzywienia~~ ~~korzeni~~ ~~gorczycy~~ była ona przyczynkiem do poznania mechanizmu działania substancji wzrostowych. Ocena jej podaje Prof. Bassalik w swojej recenzji.

To kilkuletniej przerwie /wojna/ nowy etap = praca asystencka w Zakładzie Fizjologii Roślin U.M.C.S. w Lublinie /lata 1944-1950/. Zaczęłam od poszukiwania swojej drogi naukowej. Największe zainteresowanie budziła we mnie zawsze strona fizyczna mechanizmów procesów życiowych. Pogłębiałam więc przez specjalne studia swe wiadomości z zakresu fizyki i chemii. Postanowiłam zająć się specjalnie rolą kwantów energii promienistej w procesach życiowych. Słyszając to ś.p. Prof. M. Korczewski poradził mi zaznajomić się z pracami Aleksandra Gurwicza. Przystudiowałam więc obfitą już wówczas literaturę "promieniowania mitogenetycznego". Rozpoczęłam też zaraz eksperymenty mające na celu uściślenie metody biologicznej badania promieniowania własnego komórki oraz potwierdzenie stymulującego działania tych promieni na podziały komórkowe. W rezultacie powstała praca: "Promieniowanie t.zw. mitogenetyczne pączkujących drożdży i narośli rakowatej ziemniaka" /Annales U.M.C.S., Sec. C, 2: 355-417, 1948. Była to praca doktorska i stała oceniona "summa cum laud.". Tej samej tematyki dotyczy praca następna: "Badania nad mechanizmem działania czynników mitogenetycznych. I. Wpływ kolchicyny na promieniowanie mitogenetyczne drożdży" /Annales U.M.C.S., Sec. C, 2: 321-334, 1951/. Streszczenie pierwszej pracy ukazało się w Biological Abstracts w r. 1949. Ctr:

małam z wielu krajów listy z prośbą o odbitkę tej pracy.

Ostatnie lata na uniwersytecie M.C. Skłodowskiej uważam za na ~~189322~~ w dotychczasowej mej działalności naukowej; spełniając obowiązki adiunkta w zakładzie i prowadząc różne zajęcia dydaktyczne, jednocześnie wiele eksperymentowałam i czytałam. Przygotowałam wtedy szeroki plan badań zespołowych nad biologią komór. Plan ten /w niewielkim tylko zakresie/ zaczęłam realizować dopiero w roku 1957 wespół z 1 lekarzem i dwoma fizykami.

Przez rok 1950 otrzymywałam stypendium z Komisji Popierania Aktywności Naukowej i Artystycznej przy Prezydium Rady Ministrów. Sporządzane przeze mnie sprawozdania kwartalne były tam oceniane /jak mi powiedziano w biurze Komisji/ jako najlepsze z nadsyłanych.

Trzeci okres /lata 1951-58/ to praca w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin na stanowisku Kierownika Laboratorium Fjzjologii Rozwoju Roślin. Przystawienie się na nową tematykę kosztowało mnie sporo czasu i wysiłku. Przy tym zmieniała się metody prac laboratoryjnych przeszłam na polowe, które w magają z reguły powtórzeń w kilku okresach wegetacyjnych. Jednocześnie kierownik "Łysenkowski" inspirowany przez Dyрекcję Instytutu stał w się źródłem kilku niezwykle pracochłonnych a bezowocnych tematów /dziedziczenie cech nabytych w ontogenezie/. Po paru latach przkonałam się, że większości tych prac nie warto kontynuować. Równoległe /dzięki radom Prof. Kozłowskiego/ rozpoczęłam badania nad fotoperiodyzmem i rezultaty tych prac powiększyły mój dorobek naukowy. W roku 1954 przygotowałam do druku pierwszą z nich "Badania nad fotoperiodyzmem pachnotki /Perilla ocimoides L./1. znaczenie i zastosowania praktyczne." /Acta Agrobotanica 6:13-4. 1956/. Jako współautorkę tej pracy umieściłam mgrm. Wisłocką, gdyż pomagała mi ona wiele zarówno przy wykonaniu doświadczeń w polu, jak i przy sporządzaniu wykresów; cała jednak koncepcja metodyka i opracowanie należały wyłącznie do mnie. ~~W 1955~~ trudności, jakie miałam w łonie Instytutu, w związku z drukiem tej pracy obbiły się ujemnie na tempie przygotowywania do druku prac dalszych. ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ Dopiero w roku 1958 odda-

10/3

Łam do druku trzy następne prace eksperymentalne oraz referat o mechanizmie zakawisk fotoperiodyzmu. Podaję tytuły: "Wpływ pory doby naświetlania na efekt indukcji fotoperiodycznej rośliny krótkiego dnia *Perilla ocimoides* L." /Acta Societatis Botanicorum Poloniae/; "Rola skracania się lub wydłużania dnia przy indukcji fotoperiodycznej rośliny krótkiego dnia *Perilla ocimoides* L." /tamże/; "Badania nad dziedziczeniem cech nabytych na skutek indukcji fotoperiodycznej u rośliny krótkiego dnia *Perilla ocimoides* L." /Acta Agrobotanica/; "Z zagadnień fizjologii kwitnienia" /Wiadomości botaniczne/. Następną pracą z cyklu badań nad fotoperiodyzmem przygotowuję obecnie do druku. W ostatnich latach Laboratorium Fizjologii Rozwoju Roślin zajęło się w łączności z fotoperiodyzmem i w tej chwili jest chyba jedyną tego rodzaju placówką w Polsce. Ze względu na możliwe liczne zastosowania praktyczne fotoperiodyzmu w hodowli i produkcji roślin tematyka ta zyskała pełne poparcie władz Instytutu. W tej chwili rozpoczętych jest siedem prac z zakresu różnych dyscyplin botaniki zmierzających do poznania zależności rozwoju roślin od ~~razem~~ różnych warunków świetlnych./długość dnia, intensywność światła, barwa/. Wszystkie te prace przeprowadza się w kontrolowanych warunkach: w hali wegetacyjnej i w luminostatach i w laboratorium. Niestety właśnie teraz zmuszona jestem do zrzeczenia się kierownictwa tej stworzonej przez siebie placówki i będącej w pełni rozwoju placówki ze względu na natury technicznej: przeniesienie laboratorium na wieś o 24 km od Warszawy przy bardzo uciążliwych dojazdach. Zamierzając zachować jednak stały kontakt z pracownikami laboratorium, mam nadzieję, że nadany przezemnie kierunek pozostanie przynajmniej pomyślany, póki postawione zagadnienia nie zostaną rozwiązane.

Przenosząc się obecnie na wyższą uczelnię, zamierzam kontynuować rozpoczęte przed ośmiu laty badania biofizyczne nad promieniowaniem własnym komórki oraz wpływem energii promienistej na procesy podziałów komórkowych.

B. Praca dydaktyczna

W okresie "lubelskim" zaprawiałam się do pracy dydaktycznej, prowadząc ćwiczenia z fizjologii roślin i z botaniki ogólnej na U.M.C.S. oraz /w ostatnim roku/ wykładając biologię ogólną na K.U.L. Tuż przed moim zwolnieniem z U.M.C.S. Rada Wydziału

Mat.-Przyrodniczego zleciła mi wykład specjalny "Promieniowanie żywych organizmów", którego niestety nie danym mi było rozpocząć. W I.H.A.R. moja praca dydaktyczna ograniczała się do kierowania pracami początkowo trzech, obecnie zaś pięciu asystentek i prowadzenia dla nich seminarium. Ogłosiły one drukiem trzy prace, a dwie następne przygotowują do druku. Dydaktykę uprawiam z wielkim zaangażowaniem i uważam ją za jeden z niezbędnych warunków pełnego rozwoju osobowości naukowca. Z tego względu uważam, że jednostki prowadzące samodzielną twórczą pracę w instytutach naukowych powinny mieć zlecane wykłady specjalne na wyższych uczelniach. Byłoby to z wielkim pożytkiem i dla nich i dla studentów.

C. P r a c e o r g a n i z a c y j n e

O moim wkładzie w organizację Zakładu Fizjologii Roślin U.M.C.S. mówi w swej opinii rektor U.M.C.S. Prof. Dr. A. Paszewski w I.H.A.R. poza urządzeniem i zaopatrzeniem w przyrządy przejściowego laboratorium w Warszawie, uważam za główną swą zasługę z tego zakresu zaprojektowanie nowoczesnego laboratorium fizjologii roślin i hal wegetacyjnych z ciemnią fotoperiodyczną w Ładzikowie, które to urządzenia w tym roku jeszcze mają być oddane do użytku.

D. P r a c a w t o w r z y s t w a c h n a u k o w y c h

Od 1945 roku brałam czynny udział w pracach Polskiego Towarzystwa Botanicznego, wygłaszając referaty na posiedzeniach i zjazdach oraz prowadząc sekretariat Oddziału Lubelskiego. Od roku 1951 do 1955 byłam członkiem Zarządu Głównego P.T.B. i współorganizowałam Zjazd T. w roku 1952 w Warszawie oraz Konferencję roboczą fizjologów roślin w ~~kw~~ 1953 roku. Od roku 1953 do chwili obecnej jestem członkiem Komisji Rewizyjnej P.T.B. W roku 1957 zostałam członkiem American Society of Plant Physiologists.

E. T ł u m a c z e n i a t ł u m i d o k u m e n t a c j

Poza kilku drobniejszymi pozycjami wykonałam przy pomocy matki Jadwigi Sokołowskiej następujące prace: adjustacja książki Kosztogajca "Sieczenow"/Czatelnik 1954/; tłumaczenie połow. książki Azenkego "Riegienieracja Kastienij"/P.W.N.1957/, oraz Nicziporowicza "Fotosintez" /P.I.W.R.iL./. W ramach dokument

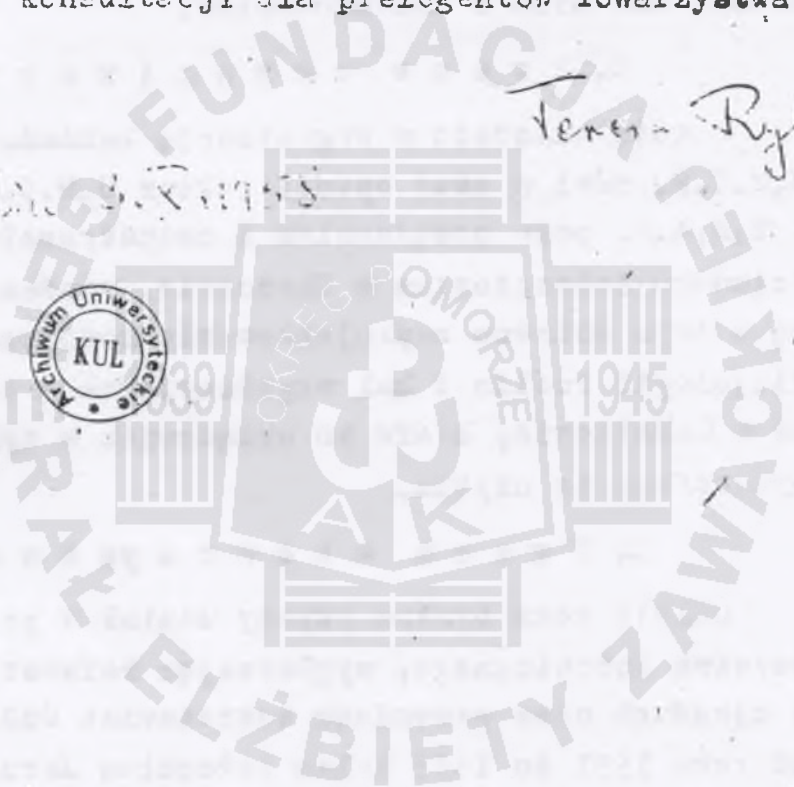
cji naukowej przygotowałam dla Centralnej Biblioteki Rolniczej przeszło 200 analiz i około 80 notatek bibliograficznych. Prócz tego własne streszczenia prac związanych z interesującą mnie tematyką przekraczają liczbę dwóch tysięcy.

F. U p o w s z e c h n i a n i e n a u k i

Drukowałam artykuły i notatki popularno-naukowe w czasopiśmie "Wszehświat", "Biologia w Szkole", "Tygodnik Powszechny", "Problemy". Napisałam rozdział p.t. "Ewolucja istot żywych" do książki ks. A. Słomkowskiego "O pochodzeniu człowieka", Wygłaszałam odczyty dla nauczycieli szkół średnich /WODKO/, udzielałam konsultacji dla prelegentów Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

Teresa Rylińska

Wydruk z 1975

l.dz. 1754/NSK-412/07

Lublin, dn. 9.VI.1958r. 116

Opinia o Dr Teresie Rylskiej

Ob. Dr Teresa Rylska pracowała w Zakładzie Fizjologii Roślin od 1 listopada 1944 roku do 30 listopada 1950 r. początkowo jako starszy asystent (1944-1946), następnie adiunkt (1946-1950). W okresie tym ob. T.Rylska dała się poznać jako pracownik bardzo ofiarny, pełen zapału i inicjatywy, doskonały organizator. Ob. T.Rylska zorganizowała w nader trudnych warunkach Świczenia z fizjologii roślin jeszcze w okresie działań wojennych. Przez cały okres pracy na Uniwersytecie MCS wywiązywała się doskonale z zadań dydaktycznych i organizacyjnych. Jako pracownika naukowego cechuje Dr Rylską inwencja i samodzielność.

Wbrew opinii podpisanego Kierownika Zakładu zaczęła pracować nad ~~niezwykle~~ trudnym zagadnieniem czynników mitogenetycznych (czynniki wywołujące podział jądra komórkowego). Problem moim zdaniem ^{był} zbyt skomplikowany, aby móc kusić się o rozwiązywanie go w warunkach lubelskich.

Problem ten był tezą doktorską Ob. Rylskiej (Summa cum laude, 1948) (Promieniowanie t.zw. mitogenetyczne pączkujących drożdży i nariśli rakowatej ziemniaka. Annales UMCS, Lublin 1948, III, 13.)

W dalszym ciągu podjęła Dr Rylska pracę nad działaniem kolchicyny (jad mitotyczny) na grzyby. (Badania nad mechanizmem działania czynników mitotycznych. Annales UMCS, Lublin 1951, V, 10.)

Wielokrotnie szereg ośrodków zagranicznych zwracał się do redakcji Annales UMCS o odbitki prac T.Rylskiej.

Niestety doskonale zapowiadający się dalszy rozwój pracy naukowej został w ciągu roku akademickiego 1950/51 przerwany. Wprawdzie Ob.Rylska odeszła na własne żądanie, ale tylko dla tego aby uniknąć wypowiedzenia przez Uniwersytet, oczywiście wbrew woli i intercyjom Kierownika Zakładu. W tym właśnie okresie Rada Wydziału powierzyła Ob.Rylskiej wykład specjalny o promieniowaniu żywych organizmów.

Nie straciłem kontaktu z Ob.Rylską i śledziłem jej dalszy rozwój naukowy.

W Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin jako Kierownik Zakładu Fizjologii Roślin pracuje nad zagadnieniem fotoperiodyzmu, opubli-

kowała pracę p.t. Badania nad fotoperiodyzmem *Perilla ocimoides* L.
I. Znaczenie i zastosowanie praktyczne. *Acta Agrobotanica*, Warszawa
1956.

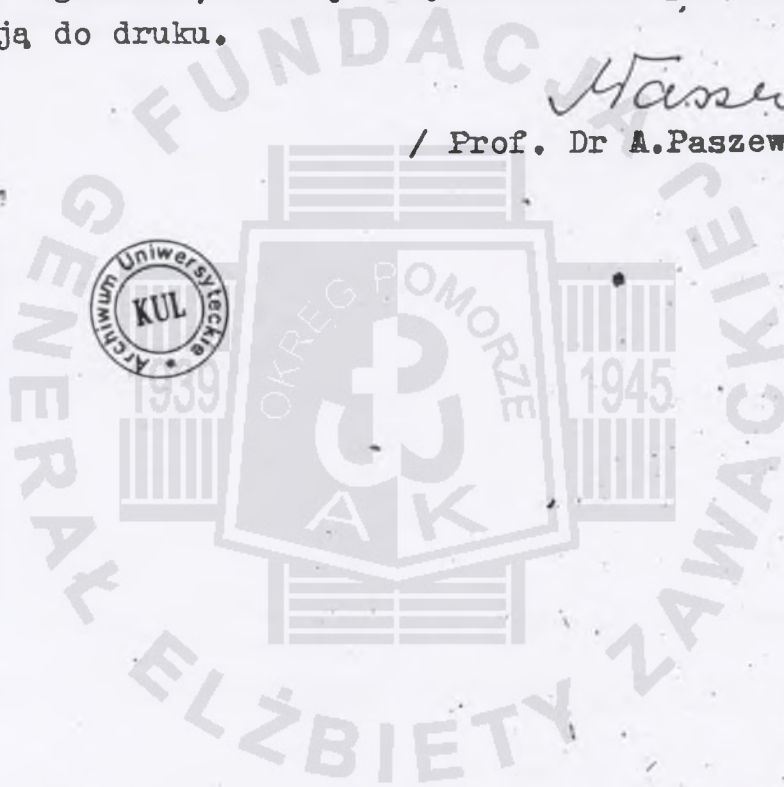
W bieżącym roku drukuje w *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* 2 prace
p.t.: Wpływ pory doby na efekt indukcji fotoperiodycznej u rośliny
krótkiego dnia *Perilla ocimoides* L.

2. Rola skracania się i wydłużania dnia przy indukcji fotoperiodycznej
rośliny krótkiego dnia *Perilla ocimoides* L.

oraz w *Wiadomościach Botanicznych* artykuł p.t. Z zagadnień fizjologii
kwitnienia.

W Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Ob. Rylska kieruje pracą
5 asystentów magistrów, którzy w tym okresie opublikowali 4 prace,
2 przygotowują do druku.

Paszewski
/ Prof. Dr A.Paszewski/

328

Spis prac naukowych

Teresy Rylskiej,

1. Praca doświadczalna:
"Wpływ rozmaitych koloidów i soków roślinnych na wzrost i skrzywienie korzeni gorczycy" - czerwiec 1938 - Praca przeznaczona do druku, spłona w Warszawie, we wrześniu 1939
2. "Praca doświadczalna"
"Promieniowanie t. zw. mitogeniczne pączkujących drożdży i narośli sakowatej ziarniaka" - czerwiec 1948r. - drukowana w Annales U.M.C.S., sec. C 3:355-417, 1948.
3. Praca doświadczalna:
"Badania nad mechanizmem działania czynników mitotycznych. I. Wpływ kolchicyny na promieniowanie mitogenetyczne drożdży", - listopad 1950r. Drukowana w Annales U.M.C.S., Sec. C, 5:3 334 -1951.
4. Praca doświadczalna:
"Badania nad fotoperiodyzmem pachnotki /Perilla ocimoides L./ I. Znaczenie i zastosowania prakt. czne." - wrzesień 1954 - drukowana w Acta Agrobotanica 4:13-43, 1956.
5. "Ewolucja istot żywych" - rozdział w książce "Problem pochodzenia człowieka" Poznań, 1957, s. 34-49.
6. Praca doświadczalna:
"Wpływ pory doby naświetlania na efekt indukcji fotoperiodycznej u rośliny krótkiego dnia Perilla ocimoides L." - marzec 1958 - złożona w redakcji Acta Societatis Botanicorum Poloniae, zt. 4, 1958 /po pierwszej korekcie drukarskiej/ 27 (4): 649-674, 1959
7. Praca doświadczalna:
"Rola skracania się i wydłużania dnia przy indukcji fotoperiodycznej rośliny krótkiego dnia Perilla ocimoides L." - kwiecień 1958 - złożona w redakcji Acta Societatis Botanicorum Poloniae, druk przewidziany w 1958r. 28 (1): 65-74, 1959.
8. Praca doświadczalna:
"Badania nad dziedziczeniem cech nabytych na skutek indukcji fotoperiodycznej u rośliny krótkiego dnia Perilla ocimoides L." - wrzesień 1958r. złożona w redakcji Acta Agrobotanica, druk przewidziany w 1960 r.
9. Referat naukowy:
"Z zagadnień fizjologii kwitnienia" - maj 1958r. - złożony w redakcji Wiadomości Botanicznych zt. 4 1958 r. /po pierwszej korekcie drukarskiej/ Wiadomości Botaniczne 2 (4): 193-212 1958

Instytut Uniwersytet Lubelski
Za zgodność z oryginałem
Lublin, dn. 15.XI.1958r.

Edmund
Sekretarz Kancelarii

Kancelaria

10. wspólnie z Kinywachy T. "Badania nad fotoperiodyzmem pachnotki (Perilla ocimoides L.), II. Zmiany morfologiczne roślin pod wpływem przedłużania nocy." Acta Societatis Botanicorum Poloniae, druk przewidziany w 1960 r.

19 listopada 1958 r.

11/9

K A R T A   K A N D Y D A T A

na   d o c e n t a

dr Teresy Rylskiej, ur. 28.10.1912 r.

I. Magisterium:

- Wydział Matematyczno-Przyrodniczy
Uniwersytetu Warszawskiego w roku 1939.

II. Doktorat:

- nauk matematyczno-przyrodniczych
z zakresu biologii nadany przez
U.M.C.S. w Lublinie w 1948 r.

III. Zastępca Profesora:

- K.U.L. od dnia 1.10.1958 r.

IV. Oceny prac:

- Prof. Dr Tadeusz Gorczyński - Instytut
Hodowli i Aklimatyzacji Roślin - dwie
oceny.

Prof. Dr K. Bassalik - dwie oceny

V. Uchwały:

- Wydziałowej Komisji Kwalifikacyjnej z dnia
13.11.1958 r.

Rady Wydziału Filozoficznego
z dnia 13.11.1958 r.

Senatu Akademickiego KUL. z dnia 18.11.58

12/10

Opinia o
dorobku i działalności naukowej p. dr Teresy Rylskiej
(dla Centr. Kom. Kwalifikacyjnej)

Na dorobek naukowy p. dr Teresy Rylskiej składa się 6 rozpraw, z których 4 ukazały się drukiem, a 2 ukażą się również w druku w najbliższym czasie, a ponadto jeden artykuł o charakterze referatowym. Są to:

1. Promieniowanie tzw. mitogenetyczne pączkujących drożdży i na rośliny rakowatej ziemniaka.
1948 - Annales Univ. M.C.S. Lublin, vol. III, sect. C, p. 335-41.
2. Badania nad mechanizmem działania czynników mitotycznych.
1951 - Ibidem, vol. V. sectio C. pag. 321-34.
3. Badania nad fotoperiodyzmem pachnotki (*Perilla ocimoides* L. Znaczenie i zastosowania praktyczne (zrem z M. Wisłocką).
1956 - Acta Agrobotanica, vol. IV, pag. 13-43.
4. Wpływ pory doby naświetlania na efekt indukcji fotoperiodycznej u rośliny dnia krótkiego *Perilla ocimoides* L.
1958 - Acta Soc. Bot. Poloniae, vol. 27, pag. 649-74.
5. Rola skracania się lub wydłużania dnia przy indukcji fotoperiodycznej rośliny dnia krótkiego *Perilla ocimoides* L.
1959 - Tamże (w druku 1959), vol 28.
6. Badania nad dziedziczeniem cech nabytych na skutek indukcji fotoperiodycznej u rośliny krótkiego dnia *Perilla ocimoides*
1959 - Acta Agrobotanica (w druku).
7. Z zagadnień fizjologii kwitnienia.
1958 - Wiadomości Botaniczne, tom. 2, pag. 193-212.

Spis powyższy nie obejmuje pracy, która uległa zniszczeniu w czasie działań wojennych w Warszawie we wrześniu 1939 r.

Jak wynika z powyższego zestawienia zainteresowania naukowe p. dr Rylskiej szły w dwu kierunkach: najpierw tzw. promieniowania mitogenetycznego, a następnie fotoperiodyzmu.

Tematem pierwszych dwu rozpraw jest zjawisko, które do dziś dnia jest przedmiotem sporów i dyskusji. Samo bowiem istnienie promieniowania mitogenetycznego, odkrytego przez Al. Gurwicza w r. 1926 a emitowanego przez żywe komórki, szczególnie dzielące się, jest wciąż kwestionowane przez wielu biologów. Praca p. Rylskiej z r. 1948 (a zarazem rozprawa doktorska) była próbą wykazania istnienia promieniowania mitogenetycznego przy pomocy ulepszonej metodyki. Autorka na podstawie obszernych i starannie wykonanych doświadczeń

Wychodzi do wniosku, że tego rodzaju promieniowanie rzeczywiście istnieje. Recenzent, choć jest dalej sceptycznie usposobiony co do istnienia promieniowania gurwiczowskiego, stwierdza jednak, że praca autorki jest starannie wykonana i że autorka dołożyła starań w celu wyeliminowania różnych błędów metodycznych i subiektywności ocenie wzrostu kultur doświadczalnych i kontrolnych. Praca jest napisana zgodnie z wymaganiami stawianymi rozprawom doktorskim: zagadnienie jest ujęte historycznie, a literatura jest wyczerpująco wykorzystana.

Następna z kolei praca ma bardziej przyczynkowy charakter. Autorka zbadała wpływ wywierany przez kolchicynę (znany jad mitotyczny na pączkowanie drożdży, wychodząc z założenia, że hamujące działanie kolchicyny na proces mitozy pochodzi od hamowania promieniowania mitogenetycznego przez ten alkaloid. Okazało się jednak (zgodnie z wynikami innych badań), że kolchicyna wywiera minimalny wpływ na pączkowanie drożdży. Praca, choć nie dała oczekiwanych wyników, jest pod względem postawienia zagadnienia i metodyki bardzo poprawnie wykonana.

Dalsze prace p. dr Rylskiej poszły w kierunku fotoperiodyzmu, zjawiska rozwojowego niezwykle interesującego, o dużym znaczeniu naukowym i praktycznym. Formalną cechą wspólną prac p. Rylskiej nad fotoperiodyzmem jest ten sam materialny przedmiot badań: jest nim roślina dnia krótkiego *Perilla ocimoides*, często w tego rodzaju badaniach używana. Poszczególne prace zmierzają do sprecyzowania pewnych właściwości zjawisk fotoperiodycznych. I tak przedmiotem pierwszej rozprawy (z r. 1956) jest zjawisko indukcji. Autorka - zresztą zgodnie z mniej lub więcej przypadkowymi obserwacjami innych badaczy - stwierdziła, że roślina wrażliwa jest na zabiegi indukcyjne zmierzające do przestawienia rośliny na kwitnienie tylko w nieco późniejszym wieku (kilka tygodni). W następnej rozprawie (1958) wykazała autorka, że wrażliwość roślin na okres krótkiego dnia (8 godzin światła) zaaplikowanego w różnych porach doby (rano, w południe, wieczorem i w nocy) nie wykazuje większych zmian. Badania te zostały podjęte w celu sprawdzenia pewnych założeń hipotezy Bunnunga sformułowanej dla fizjologicznego wyjaśnienia zjawisk fotoperiodycznych. Badania autorki, choć nie podważyły tezy Bunnunga, wykazały jednak, że rośliny posiadają w wysokim stopniu zdolność adaptacji swej wewnętrznej rytmiki do warunków zewnętrznych.

Następna z kolei praca (w druku, *Acta Soc. Bot. Pol.*) miała na celu sprawdzenie tezy wysuniętej przez Woroszyłowa w r. 1955, w myśl której samo skracanie względnie przedłużanie się dnia ma obojętność na długości dnia jako takiej, wywierając znaczny wpływ na termin kwit-

nia. Okazało się jednak, że znaczenie tego czynnika jest przeceniane; decydującym momentem dla kwitnienia jest długość okresu światła w czasie doby. Wreszcie ostatnia praca (1959, w druku, *Acta Agrobotanica*) miała na celu rozstrzygnięcie czy i w jakiej mierze pewne cechy nabyte przez rośliny w wyniku działania fotoindukcyjnego są przekazywane następnemu pokoleniu. W szczególności chodziło o rozstrzygnięcie czy rośliny, które wyrosły z nasion roślin, które dzięki indukcji zakwitły wcześniej niż rośliny kontrolne będą również kwitnąć wcześniej w porównaniu do roślin, które rozwinęły się z nasion roślin kontrolnych. Do podjęcia tego rodzaju badań skłoniła autorką kolportowana i u nas z dużym szumem teza o dziedziczeniu się cech nabytych wymuszonych na roślinie przez warunki zewnętrzne. Wyniki badań p. dr Rylskiej wskazują zdecydowanie, że niema mowy o tego rodzaju ułatwionym dziedziczeniu się cech nabytych. "Powtarzając skracanie dnia dwu-, trzy- i czterokrotnie w następujących po sobie pokoleniach, nie stwierdzono wzmagania się z roku na rok efektu indukcji" w tych słowach streszcza autorka wyniki swych badań przeprowadzanych w latach 1954-58.

Z omówionych prac nad fotoperiodyzmem pierwsza (1956) i druga (1958) spełniają w przekonaniu recenzenta warunki wymagane od prac kandydackich. Temat badań jest na tyle ważny, żeby móc stanowić przedmiot pracy kandydackiej, a metody badań i pozytywne wyniki są na poziomie prac tego rodzaju.

Ogólna charakterystyka prac p. dr Rylskiej nad fotoperiodyzmem:

a) Każda z omówionych powyżej pokrótce prac zawiera dobrze sprecyzowane konkretne zagadnienie, na które wyniki badań dają adekwatną odpowiedź.

b) Pod względem metodycznym prace nie budzą zastrzeżeń: liczba powtórzeń jest wystarczająca; w razie potrzeby zostały zastosowane nowoczesne kryteria statystyczne; warunki doświadczalne, w szczególności światło i temperatura były kontrolowane; większa część badań została przeprowadzona w luminostatach umożliwiających regulowanie natężenia i czasu działania światła.

c) Prace zawierają krótki historyczny przegląd zagadnienia i dyskusję, które świadczą o dobrej znajomości literatury fotoperiodyzmu ze strony autorki.

Wreszcie wydrukowany w r. 1958 w "Wiadomościach Botanicznych" artykuł: "Z zagadnień fizjologii kwitnienia" nie jest, jak to wynika z tytułu, pracą naukową w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz artykułem przeglądowym. Należy jednak zaznaczyć, że jest on doskonale zredagowany i daje czytelnikowi dobry obraz współczesnych osiągnięć i problemów dotyczących fotoperiodyzmu.

"Kariera" naukowa dr Rylskiej nie odbiegała od normalnej. Urodzona w r. 1912 ukończyła studia biologiczne na Uniwersytecie w Warszawie w r. 1938. Wojna i okupacja hitlerowska oczywiście uniemożliwiły jej pracę naukową. Podjęła ją w r. 1944 najpierw w charakterze asystenta, a następnie adiunkta przy katedrze fizjologii roślin Uniwersytetu M.C.S. w Lublinie, gdzie w r. 1948 uzyskała tytuł doktora na podstawie rozprawy o promieniowaniu mitogenetycznym. W r. 1951 objęła stanowiska p.p. kierownika pracowni fizjologii rozwoju (roślinnej) w IHARze. W r. 1958 wskutek przeniesienia tej pracowni poza Warszawę zrezygnowała z zajmowanego stanowiska i powróciła do Lublina, gdzie pełni funkcje zastępcy profesora na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Dr Rylska jest członkiem Polskiego Tow. Botanicznego i pełniła, względnie pełni funkcje członka Zarządu Głównego i członka Komisji Rewizyjnej P.T.B.

Opinie obu recenzentów, prof. dr K. Bassalika i prof. dr T. Gorczyńskiego są szczegółową analizą dorobku naukowego p. dr Rylskiej obie podkreślają duże znaczenie naukowe i praktyczne jej badań nad fotoperiodyzmem i metodyczną poprawność badań, i obie są w swej ocenie końcowej pozytywne. Prof. Bassalik kończy swą ocenę stwierdzając, że p. Rylska zasługuje w pełni na przyznanie jej charakteru pracownika naukowego samodzielnego w charakterze docenta. (Toż samo w dodatkowej recenzji pracy z r. 1958: "Dr Rylska zasługuje w całej pełni na tytuł docenta"). Prof. Gorczyński pisze w swej recenzji (1957): "ponownie stawiam wniosek o nadanie naukowego tytułu docenta fizjologii roślin ob. dr Teresie Rylskiej, pracownikowi naukowemu IHARu."

Niżej podpisany recenzent wyznaczony przez Sekcję Biologiczną C.K.K. podziela opinię obu powyższych recenzentów, i po zapoznaniu się z poważnym dorobkiem naukowym dr Rylskiej/Teresy stawia wniosek o przyznanie jej tytułu naukowego docenta przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną dla Pracowników Nauki.

Kraków, dnia 15 marca 1959 r.

F. Górski
prof. dr F. Górski
członek C.K.K.

T. 2398

Rylska (Ścibor-Rylska) z Sokołowskich Teresa Wanda, pseud. konsp. Trembicka (1912—1985), biolog, działaczka katolicka. Ur. 28 X w Mińsku Mazowieckim, była najmłodszym z pięciorga dzieci Antoniego Sokołowskiego, geometry, i Jadwigi z Chamców. 11/14

Naukę szkolną rozpoczęła w Poznaniu (1922), a po osiedleniu się rodziny w styczniu 1923 w Lublinie, uczęszczała do prywatnego gimnazjum ss. urszulanek. W r.n. wstąpiła do państwowego Gimnazjum im. Unii Lubelskiej, gdzie maturę zdała w r. 1931. Studia z zakresu biologii na Wydz. Matematyczno-Przyrodniczym Uniw. Warsz. ze specjalizacją w dziedzinie fizjologii roślin pod kierunkiem Kazimierza Bassalika zakończyła magisterium w czerwcu 1938. W czasie studiów była prezesem oddziału warszawskiego Stow. Katolickiej Młodzieży Akademickiej «Odrodzenie» i z jego ramienia brała udział w Tygodniach Społecznych organizowanych w Lublinie. Dn. 15 X 1938 wyszła za mąż za Włodzimierza Ścibor-Rylskiego i osiadła w majątku męża Kolińce (pow. tłumacki).

Po śmierci męża w kampanii wrześniowej 1939 r. do listopada t.r. pozostawała R. w Kolińcach — w areszcie domowym — razem z dowiezioną tam przez władze radzieckie rodziną męża. W listopadzie dotarła do matki i babki zamieszkałych w Brześciu nad Bugiem. Wszystkie trzy dostały się pod przybranymi nazwiskami niemieckimi (R. jako Irena Stelter) do transportu niemieckich rodzin osadniczych przewożonych z Wołynia do Rzeszy w grudniu 1939. Transport osadzono w obozie przejściowym (Umsiedlungslager) w Łodzi. Tam z kilkoma lekarzami i sanitariuszkami R. (która w r. 1937 ukończyła kurs siostr Pogotowia Polskiego Czerwonego Krzyża) zorganizowała prymitywny szpitalik dla dzieci i starców. W marcu 1940 została

PSB XXXIII

wraz z matką (babka zmarła) przewieziona do Opoczna i zwolniona. Osiedliła się w Warszawie, gdzie od wiosny pracowała w szpitalu Ujazdowskim jako pielęgniarka, wnosząc stamtąd lekarstwa i środki opatrunkowe dla tajnego sanitariatu Szarych Szeregów. Przy końcu 1940 r. objęła kierownictwo laboratorium w Fabryce Namiastki Herbaty «Społem». Pod pseud. Trembicka brała udział od grudnia 1940 w Organizacji Małego Sabotażu «Wawer», związanej z Okręgiem Warszawskim Związku Walki Zbrojnej potem Armii Krajowej (AK), jako członek Komendy Głównej w funkcji sekretarki Komendy «Wawra». Do jej zadań należało wynajdywanie lokali konspiracyjnych na odprawy, przygotowanie materiałów niezbędnych do akcji, kontrola poszczególnych akcji, prowadzenie kasy, organizowanie dziewcząt do akcji małego sabotażu i — początkowo — bezpośrednio kierowanie grupą kobiecą. Osobiście R. brała udział w 100 akcjach ulicznych. Po aresztowaniu w listopadzie 1942 jednego z członków komendy «Wawra» w porozumieniu z organizacją wyjechała z Warszawy. Relacja R-iej o akcji sabotażowej pt. *Mały sabotaż „Wawer”* ukazała się w wydanej w Londynie w r. 1985 pracy zbiorowej „Łączność, sabotaż, dywersja. Kobiety w Armii Krajowej”. Pod przybranym nazwiskiem (Wanda Kolińska) przebywała w majątku Marii Kleńiewskiej Dratów (pow. lubartowski), gdzie prowadziła tajne kursy: pielęgniarski dla miejscowych dziewcząt oraz pielęgniarski dla AK. Od sierpnia 1943 prowadziła Bursę dla Dziewcząt przy Pogotowiu Opiekuńczym dla Dzieci w Warszawie. W lipcu 1944 wyjechała wraz z wychowankami do Żurawicy koło Sandomierza. W październiku przewiozła dziewczęta do Lublina, gdzie rozmieściła je w różnych zakładach opiekuńczych.

W listopadzie 1944 R. została starszym asystentem na Uniw. Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS), a w r. 1946 adiunktem Katedry Fizjologii Roślin. Doktoryzowała się w r. 1948 na UMCS, u Adama Paszewskiego, na podstawie pracy *Promienie tzw. mitogenetyczne pączkujących drożdży i narośli rakowatej ziemniaka* („Annales UMCS” S.C, Vol. 3: 1948 nr 13). W r. 1950 zmuszona do odejścia z UMCS, pracowała od 1 I 1951 w Laboratorium Fizjologii Roślin Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Warszawie. Dn. 1 X 1958 objęła funkcję zastępcy profesora oraz kierownika Zakładu Botaniki na Wydz. Filozofii Chrześcijańskiej KUL. W marcu 1959 przyznano jej tytuł docenta. Od tego czasu była kierownikiem Katedry Botaniki KUL, a od r. 1961 również i Zakładu Biologii KUL. Badania jej skupiały się wokół zjawisk fotobiologicznych — fotoperiodyzmu i fotosensybilizacji. Ogłosiła m. in. prace: *Badania nad mechanizmem działania czynników mitotycznych* („Annales UMCS” 1951 S.C Vol. 5 nr 10), *Kierunkowość ewolucji*

kosmicznej w ujęciu O. Pierre Teilharda de Chardin („Zesz. Nauk. KUL” T. 12: 1969 nr 1) oraz *Problemy życia i organizacji*. Cz. 1: *Porządek i organizacja w przyrodzie* (W. 1974), Cz. 2: *Tajemnica uorganizowania żywej komórki* (W. 1986). W r. 1975 uczestniczyła w międzynarodowym sympozjum dotyczącym myśli Teilharda de Chardin (w Chartres), a w lipcu t.r. odbyła podróż naukową do Norwegii i Szwecji. W r. 1976 przeszła na emeryturę ze względu na stan zdrowia.

R. była członkiem Tow. Naukowego KUL, Polskiego Tow. Botanicznego (członek Zarządu Głównego 1951—3, Komisji Rewizyjnej 1953—9), Polskiego Tow. Biochemicznego, Komitetu Fotobiologii, American Society of Plant Physiologists (od r. 1957). Należała też do ZBoWiD-u. Od r. 1957 była R. współorganizatorką Dni Modlitw «Odrodzenia» na Jasnej Górze w Częstochowie. Przez wiele lat organizowała pomoc materialną dla studentów i ludzi pozostających w trudnych warunkach, szczególnie dla rodzin wielodzietnych. Zmarła na chorobę nowotworową 26 V 1985 w Lublinie, pochowana została w Laskach koło Warszawy obok grobu męża. Była odznaczona Medalem Wojska (4-krotnie), Krzyżem Armii Krajowej, nadanymi przez rząd emigracyjny, oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Bartoszewski W., Organizacja Małego Sabotażu „Wawer” w Warszawie (1940—1944), „Najnowsze Dzieje Pol. II wojna światowa” T. 10 s. 81, 83—5, 88—9, 94; Chlewiński Z., Homilia ... wygłoszona w czasie mszy św. pogrzebowej prof. Teresy Ścibor-Rylskiej 30.05.1985 r. w kościele akademickim KUL w Lublinie, „Biul. Informacyjny KUL” 1985 nr 1 s. 137—9; Gach P. P., Teresa Wanda Rylska 1912—1985, tamże s. 134—6 (fot.); tenże, Teresa Wanda Rylska 1912—1985, w: Homilie i konferencje religijne, W. 1986 z. 4 s. 124—7; Grabecka J., Teresa Ścibor-Rylska (1912—1985), „Tyg. Powsz.” 1987 nr 31; Michalski C., Wojna warszawsko-niemiecka, Wyd. 2., W. 1974; Swieżawski S., Wielki przełom 1907—1945, L. 1989; — Nekrologi z r. 1985: „Tyg. Powsz.” nr 25, „Życie Warszawy” nr 124; — Chamięc-Sokołowska J., Moje życie (Okres 1880—1949), L. 1973 (mszp.) passim; — Informacje Jadwigi z Sokołowskich Bańkowskiej.

Maria Kunowska-Porębna

Książ Planowania Przyszłości Łódzkiej (międzysektorowy, międzywydziałowy)

Główne kierunki prac:

- I. Stanowisko Łódzkie w ~~przestrzeni~~ ^{przestrzeni}
  - kontynuowanie trendów ewolucji bio
- II. Kierunki rozwoju osoby ludzkiej
(samorganizowanie się duchowe i cięlesne)
- III. Kierunki rozwoju społeczności ludzkich
(współnotowości, zaangażowanie się w życie międzyludzkich)
- IV. Kształtowanie środowiska Łódzkiego
  - 1° Udyśkiwanie środowiska naturalnego
  - 2° Tworzenie środowiska kulturowego.
    - a) Rozwój technologii: sterowanie klimatem, przetwarzanie informacji i komunikacji, hodowla roślin i zwierząt, rekultywacja ziemi itd.
    - b) Projektowanie architektoniczne i urbanistyczne (Dom - dla Łódzkiej - komfort i izolacja)
    - c) Stymulowanie ~~tworzenie warunków dla~~ ^{tworzenie warunków dla} ~~rozwoju~~ ^{tworzenia}
      - (nauka, sztuka, życie codzienne)

Seksja

Nie to:

- 1) program naturalny i nie przewiduje tego typu rozje
- 2) Sekcja nie może poprosić postawie - uwagi

Kublin, 23. sierpień 1981.

Justo wici

26.10.81

l.dz. 1754/WSK-412/07

III/5. Inne ..

- Wyjętek z listu Teresy Rylskiej z dn. 14.6.1978 - odpis -
kserokopia. wsp. K-1, s.1.

Wyjatek z listu Teresy Rylskiej, ps. "Trembicka" - z dnia 14.6.1978 r.

Ważna jest sprawa ś.p. ALEKSANDRA KAMINSKIEGO. Wszyscy wiemy, że należy mieć się Virtuti Militari.

Pytałam Go (w październiku 1977 r.), jak to się stało, że On nie ma tego krzyża. Odpowiedział ze śmiechem: "Powinien był wystąpić o to mój kpmendant Rzepcecki, ale on - wojskowy zawodowy - myślał tylko o kolegach wojskowych, a ja byłem cywilem".

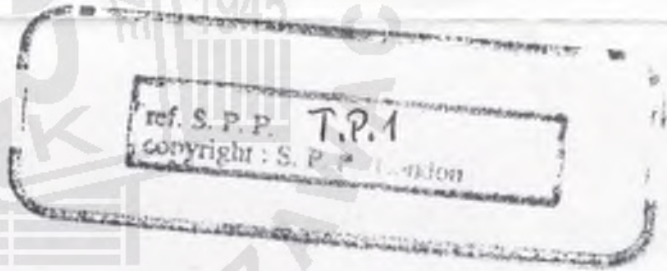
Teraz pytałam żony, czy chciałaby, żeby się starać o Virtuti, odpowiedziała, że tak - ze względu zwłaszcza na córkę i wnuki.

Rozmawiałam ostatnio z "Lechem" - Rodkiewiczem i, on ze swojej strony ma także wszczać starania, ma się naradzić z Bartoszewskim."

(Teresa Rylska "Trembicka" - sekretarka Komendy "Wawra", a zarazem organizatorka i pierwsza kierowniczką grupy kobiet w Wawrze.

- Stefan Rodkiewicz "Lech" - Komendant Okr. Północ, następnie Okr. Praga).

La zgodnos'c' Hierarucy

IV. Korespondencja:

- list Teresy Rylskiej do Rektora KUŁ - 15. 12. 1961. Msp. kserokopia, k. 2, s. 1-2.
- list J. Sokółowskiej (matka relatoru) do Rektora KUŁ - 16. XII. 68. Rhp. kserokopia, k. 2, s. 3-4.
- list T. Rylskiej do Rektora KUŁ. Msp z odgaganiem dopiskami administracji KUŁ. - 22. XII. 68. kserokopia k. 1, s. 5.
- list T. Rylskiej do Rektora KUŁ - 29. 7. 1974. Msp z odgaganiem dopiskami administracji. kserokopia, k. 1, s. 6.
- Pismo Dziekana wydz. Filozofii Chmiśc. do Rektora KUŁ Msp. kserokopia, 11. X. 1974. k. 1, s. 7
- Pismo Dr Aleksandra Kamińskiego do Zygdy Kofa nr 3 z Bo 4 i Dr dublinie - 14. sierpnia 1975, z załącznikami. Rhp/msp. kserokopia, k. 3, s. 8-10
- list T. Rylskiej do Senatu KUŁ - 4. 3. 1975. Rhp. kserokopia k. 1. s. 11.
- list T. Rylskiej do Rektora KUŁ - 4. 03. 1975. Msp. kserok. k. 1, s. 12.
- list T. Rylskiej do Dziekana prof. J. Turonkiego - 23. 8. 1981. Rhp. k. 2, s. 13-14.
- Pismo Rektora KUŁ do Ministra... 13. grudnia 2000. Msp. kserokopia, k. 1, s. 15.

Teresa Rylska
Szopena 27 m. 13

Lublin, 15 grudnia 1961

*Do wiadomości:
Referat Personalny KUL*

Jego Magnificencji Ks. Rektora

Prof. Dr Marian Rechowicz

w miejscu

W odpowiedzi na pismo J.M. Ks. Rektora Nr 1985/61 otrzymane dzisiaj muszę pewne sprawy wyjaśnić.

Na wstępie parę słów historii mego mieszkania. Gdy w lecie 1958 roku zdecydowałam się - na zaproszenie Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej - przenieść się do Lublina, Ks. Rektor omawiając ze mną warunki, powiedział, że dostanę pokój /22 m²/ ze służbówką w mieszkaniu nr 8 na Szopena 27. W październiku - na parę dni przed przeprowadzką z Warszawy wręczono mi przydział na pokój /10 m²/ na Sławińskiego 8. Nie chciałam się zgodzić na tak fatalną dla mnie zmianę, ale Ks. Prorektor Rybczyk gorąco przeproszał i obiecywał, że najdalej za rok dostanę całe samodzielne mieszkanie na Sławińskiego, a wtedy znaję napewno wśród rodzin mieszkających na Szopena chętną do za mianny. Wprowadziłam się na Sławińskiego, męczyłyśmy się z matką przeszło 3 lata. Podania o przeniesienie pozostawały niezadowolone. Nareszcie w tym roku nowo złożone podanie o mieszkanie (od kilku miesięcy puste) po PP. Kaczyńskich doczekało się przychylnego rozpatrzenia. Dnia 30 listopada b.r. dostałam przydział nr 1396/61 na ~~mieszkanie~~ pokój ze służbówką na ul. Szopena.

Radość i wdzięczność moja i matki była ogromna. Natychmiast zabrałam się do odmalowania i uprzątnięcia mieszkania, mimo, że akurat przechodziłam gripę. Kosztowało mnie to kilkadziesiąt godzin czasu wyrwanego z pracy zawodowej oraz gotówką prawie 2200.-zł./wyliczenie załączam/.

Komisji Mieszkaniowej w osobach Ks. Dziekana Poplatka oraz Ks. Prorektora Rybczyka gorąco dziękowałam za otrzymane przydział, Koledze Rektorowi od razu podziękowałam telefonicznie /prosząc dyżurnie o chwilę rozmowy w sprawie mieszkania mojej asystentki/ i wybierałam się ze specjalną dziękczynną wizytą, razem z matką, zaraz po urządzeniu się w nowym mieszkaniu. Tymczasem historia z przed trzech lat w jeszcze drastyczniejszy sposób miała się powtórzyć.

Około godz. 13⁰¹ 12 grudnia odebrałam telefon od P. Zabro-
towicza tej mniej więcej treści: "Ks. Rektor kazał wstrzymać prze-
prowadzkę pani na ulicę Szopena do czasu przeprowadzenia się

mgr Gromyszówny, mgr Szpanbrukerowej i prof. Brajerskich. Mieszkanie na Szopena mam rządek opieczetować." - Spytałam: "Czy Ks.Rektor jest poinformowany o tym, że przeprowadzka jest naznaczona dzisiaj na godz. 16¹⁵, że zamówiłam kilku ludzi do pomocy i że obie z matką kończymy właśnie kilkudniowe pakowanie?" - "Tak, Ksiądz Rektor wie o tym i mimo to wstrzymuje przeprowadzkę."

Jak się dowiaduję od Ks.Rektora, to ostatnie nie było prawdą. Niestety uwierzyłam i byłam zrozpaczona. Zebrałam resztkę sił, żeby wejść na III piętro do Ks.Dziekana Poplatka i prosiłam go o natychmiastową interwencję u Ks.Rektora. Obiecał telefonować i dać mi znać o wyniku. Wróciłam do domu i, niestety, zupełnie się zakamąkałam /zapewne wskutek krańcowego wyczerpania ~~sił~~ chorobą i pakowaniem/ tak, że matka przerażona ratowała mnie różnymi środkami uspokajającymi. Po godzinie opanowałam się na tyle, że mogłam zatelefonować do P.Dziekana Strzeszewskiego. Ten też obiecał natychmiastową interwencję.

Godziny mijały - P.Dziekan Strzeszewski dał znać, że nie może uzyskać rozmowy z Ks.Rektorem. Straszliwie mi było żal matki, która znosiła ze stoickim spokojem ten wielki zawód. Koło 16-ej zaczęli się schodzić umówieni ludzie; pierwsza przyszła siostra. Dowiedziawszy się, jaka jest sytuacja, powiedziała: - "To musi być nieporozumienie. Nie wierzę, żeby Ks.Rektor był o waszej sytuacji dokładnie poinformowany. Gdyby tak było to była rzecz poważna, byłby przyjechał sam, żeby jakoś naszej matce wytłumaczyć tak niekorzystną dla niej zmianę decyzji. Przydził macie na piśmie, to jest chyba ważniejsze, niż ustne odwołanie i to przez trzecią osobę, przez telefon."

Powiedziałam, że, mimo wszystko, pozostanę na Sławińskiego. Siostra na to oświadczyła, że ona przewozi sama matkę i rzeczy. Mimo moich protestów sprowadziła ciężarówkę i taksówkę i pojechała z matką na Szopena.

Po pół godzinie wróciła po resztę rzeczy i powiedziała, że nie było na drzwiach żadnych pieczęci, ani też nie spotkała nikogo z administracji. W międzyczasie odwiedził mnie P.Dziekan Strzeszewski, który uważał, że siostra moja zrobiła słusznie zabierając matkę i że ja nie powinnam się upierać, tylko objąć mieszkanie zgodnie z otrzymanym przydziałem.

Obecnie chcę zapomnieć o wszystkim złym, co zaszło, licząc na to, że Ks.Rektor po przeczytaniu tego listu ze swej strony wiele zrozumie i przebaczy. Mimo całej przeżytej udręki, muszę powiedzieć jak ciężko mi nierzadko, że matka moja ma nareszcie warunki wielokrotnie lepsze, niż przez ostatnie 3 lata / a - prawdę mówiąc - wiele lepsze, niż kiedykolwiek od początku II wojny i za rządów Jego Magnificencji na jaśniejsze dni. 58

Magnificencjo, Czujodny Hsizie Rektore!

Przedwzyszkim pragne wyrazić Jego Magnificencji gorącą wdzierność za przypisanie nam mieszkania tak pięknego i wygodnego, że nie nie porównawia do innego.

Barczo mi jednak przytko, że Jego Magnificencja obroniła moją córkę Teresę o wielojakim wyjęciem Wład. K. U. L. w postępowaniu.

W rzeczywistości winę ponowę tylko ja, to tym, że nie oparłam się na przyjaciół moją starszą siostrę, Jadwigę, która ujrzała nasre krajowce przygodzin i borsadności, prawie przemora namucila mi duszę, porzucenia się niewłaściwie na przydziałowe nam mieszkanie. Teresa spreciwała się temu i chciała porwać sama w pustym pokoju na ul. Stawinińskiego. Dopiero po moim odjeździe p. Dziekan Szerszerowski namówił ją, aby i ona przyjechała na nowe mieszkanie.

Widzę, że pomimo obustronnej dobrej woli, jakies fakalne nieporozumienie popląsało te sprawy i naszito na zachwianiu dobrych stosunków pomiędzy moją córką Teresą, a Jego Magnificencją.

IV/4

Mam w Bogu nadzieję, że zbliżają się święta
przyjścia ducha pojednania i wyrozumiałości. Kłó-
ny pozwoli zapomnieć o tym niepodobnym
przykrociu i niedrobie. Oby przywróciło się do
tego to moje krótkie wyjaśnienie.

Przez przyjęcie wyprawy mego najgłębsze-
go przeciwnika

J. Solbotowska

Doc.dr Teresa Rylska
Lublin,

10/5
Lublin, 22.XII.69

P.T

R e k t o r a t

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

w Lublinie.

Uprzejmie proszę o udzielenie mi urlopu na 24 dni/od 3 do 26 stycznia 1970 r./ze względu na zły stan zdrowia/choroba wieńcowa i chroniczne zapalenie nerek/,w związku z czym otrzymałam skierowanie do sanatorium w Nałęczowie na wyżej wymieniony okres. Według obowiązujących przepisów lekarz nie może udzielić zwolnienia na okres leczenia sanatoryjnego, o ile pracownik nie wykorzystał urlopu w danym roku kalendarzowym.

T. Rylska

prekursor kompetencji
dyploma — do Rektora

23.XII.69. A. Kucyński

Zgodnie z
20. XII 69
Lublin

Skierowanie nr 62
do sanatorium
"Domek Zdrowia" LNP
w Nałęczowie ul. Głoczińskiego nr 7
na okres od 3 stycznia do 26 stycznia 70 r.

21.12.69

Ieresa Rylska

Lublin, 29.7.1974.

IV/6

Lublin

248 A

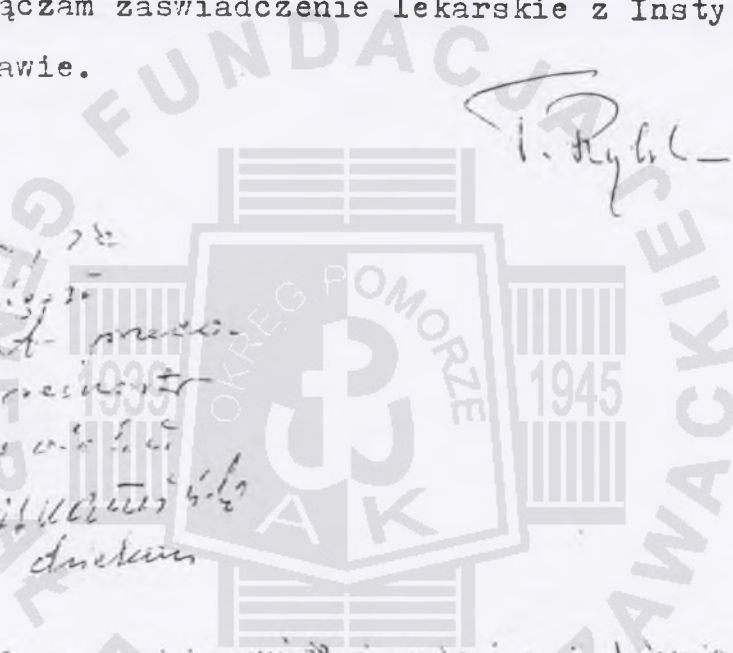
J.M.Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
przez Radę Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej
w Lublinie

W związku z moją przewlekłą chorobą uprzejmie proszę
o udzielenie mi zniżki godzin zajęć dydaktycznych na rok
akademicki 1974/75.

Załączam zaświadczenie lekarskie z Instytutu Onkologii
w Warszawie.

I. Rylska

Handwritten notes:
Noc...
P. doc. I. Rylska...
...
18/8/74

Handwritten text:
W związku z moją przewlekłą chorobą uprzejmie proszę o udzielenie mi zniżki godzin zajęć dydaktycznych na rok akademicki 1974/75. Załączam zaświadczenie lekarskie z Instytutu Onkologii w Warszawie.

Handwritten signature:
Rada Nauki
ad. J. Rylska

Handwritten notes:
Petentka podana
ryczka
23.8.74

IV/7
Lublin, dnia 11.X.1974r.

Wydział Filozofii Chrześc.

L.dz.978/74/F

Jego Magnificencja

Ks. Rektor KUL

w/m

Uprzejmie proszę o łaskawe wprowadzenie do porządku obrad na najbliższe posiedzenie Senatu Akademickiego KUL, sprawy zatwierdzenia uchwały Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej z dnia 10.X.1974r. o powołanie doc.dr hab. Teresy Rylskiej do tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego w zakresie biologii ogólnej w Katedrze Botaniki KUL.

Wyniki głosowania / liczba członków RW - 22, liczba obecnych na posiedzeniu 11, liczba głosów tak - 9, liczba wstrzymujących się od głosowania - 2/.

DZIEKAN

Prof. dr Stanisław H...

Dziękuję
15.10.74

Dr Aleksander Kamiński
Prof. emier. Univ. Łódzkiego
ul. Kochanowskiego 32 m. 48
01-864 Warszawa

~~KYLSK H. / K. W. 1957~~
17249

14 sierpnia 1975
2.7.77
RIIO

kw 3
10/8

Do Zarządu Kasa w 3

Związku Bojarników o Wolność i Demokrację
w Dublinie

Jako były komendant organizacji
warszawskiej "Wawa" w ciągu całego okresu
okupacji - napisalem dziś zwięzłe uzasadnienie
wniosku o odroczenie wpłatowiczek "Wawa"
- Teresy Rybkowej, Trembickiej. Wszypaj w komendzie
główniej "Wawa" uwzględnić "Trembicką" za funda-
mentalny czynnik dobrego i efektywnego funkcyj-
nowania organizacji. Ze wszelkich miar zasługuje
na formidalne, odroczeniowe umiarkowanie za
srogą obywatelską i żołnierską postawą i aktywność
w latach okupacji

A. Kamiński

10/9

Uzasadnienie wniosku (konkretne opisanie zasług uzasadniających nadanie orderu lub odznaczenia, ze wskazaniem stażu pracy lub działalności oraz krótką charakterystykę postawy społecznej).

Teresa Rylska-pseudonim Trembicka-należała do grupy inicjującej warszawską organizację propagandy ulicznej i małego sabotażu "Wawer" (XII.1940). Przez dwa lata jako sekretarka komendy głównej "Wawra" zabezpieczała materialne funkcjonowanie organizacji (lokale, łączność, poczta, kasa, zakupy materiałów etc) oraz zorganizowała i prowadziła inspekcję wykonywanych akcji. Jej prace cechowała wielka ofiarność, sumienność, całkowite oddanie walce, odwaga. W listopadzie 1942 urlopowana bezterminowo na skutek aresztowań w "Wawrze". Patrz: Cz. Michalski, Wojna warszawsko-niemiecka, Warszawa 1974, indeks nswzisk.

B. Komendant "Wawra", Prof. emer. Uniw. Łódzk.
(-) Aleksander Kamiński *AKamiński*

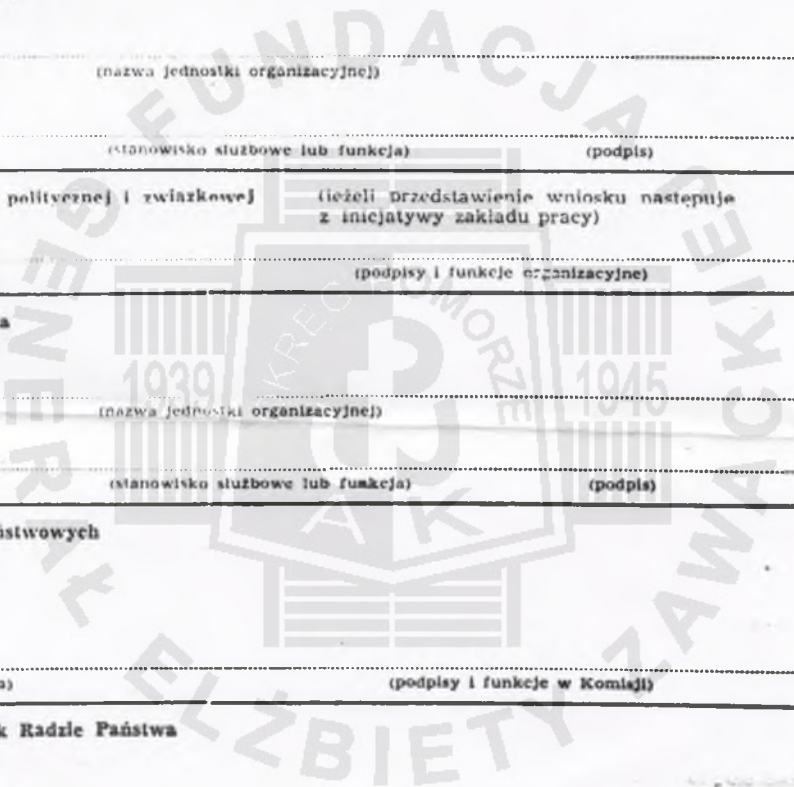
14 | **Jednostka sporządzająca wniosek**
.....
(nazwa jednostki organizacyjnej)
.....
(miejsowość i data) (stanowisko służbowe lub funkcja) (podpis)

15 | **Opinia zakładowej organizacji politycznej i związkowej** (jeżeli przedstawienie wniosku następuje z inicjatywy zakładu pracy)
.....
(miejsowość i data) (podpisy i funkcje organizacyjne)

16 | **Nadrzędna jednostka opiniująca**
.....
(nazwa jednostki organizacyjnej)
.....
(miejsowość i data) (stanowisko służbowe lub funkcja) (podpis)

17 | **Opinia Komisji Odznaczeń Państwowych**
.....
(miejsowość i data) (podpisy i funkcje w Komisji)

18 | **Organ przedstawiający wniosek Radzie Państwa**
.....
(nazwa organu)
.....
(miejsowość i data) (stanowisko służbowe lub funkcja) (podpis)

17 249.

10/10

Teresa Ryńska, ps. „Trembicka” - była sekretarką
Komendy Głównej „Wawra”, oraz organizatorką
i pierwszą kierowniczką grupy kobiet w „Wawrze”.
T. Ryńska podlegała bezpośrednio rozkazom
Komendantki „Wawra” - Aleksandra Kamińskiego,
ps. „Dobronski”.

Niżej przedstawia, jako cenny dowód
Kandyd. Okr. Północ na temat Sabotażu „Wawer”, od
XII. 40r. do wybuchu Powstania Warszawskiego -
stwierdza, że zna służbę Teresy Ryńskiej
ps. „Trembicka”, na rzecz Komendy Głównej
w/w organizacji

Bolesław 17.9.74.

1939

1945

GENERALELŻBIETY ZAWACKIE

Wysoki Senat K.U.L.

przez Radę Wydziału Filozofii Chr.
w Lublinie

RW w dniu 25.IX.75r.
przyjęła do wiadomości
decyzję Senatu w tej sprawie

Dziekan Uprajamie proszę o obniżkę godzin dydaktycz-
nych do czterech tygodniowo w roku akad. 1975/6.

Proszę swą motywację następującą:

1° Od 1971 roku jestem chora na raka; jest to
neurofibrosarkoma - forma b. złośliwa. Wskazanie
lekarskie jest: „oszczędzający tryb życia”. Oprócz
dydaktyki pragnę nadal być czynna naukowo;
rozpracowywać pisanie nowej książki, projektuję pewne
krajowe eksperymenty, współpracuję z Encyklopedią
Katolicką.

2° Pragnę przekazywać nadal studentom swoje
doświadczenia, metody pracy i wiadomości, do czego
najlepiej służy seminarium i wykład monograficzny,
które to zajęcia starannie się prowadzi przez cały
czas choroby (nawet w tych ^{tygodniach} latach, kiedy bytam
na woliwie) chorobowym; 2) naukowym.

3° Wykłady t.zw. kursowe z mojej specjalności
prowadzę od czterech lat młodzi koleżki w sposób
całkowicie zadowolający

T. Rylika

1. zat.: zaświadczenie lekarskie
z Inst. Onkologii w Warszawie

Vidi. Dni. 8. IX. 75
Na Radę Wydziału
X Churdiacz

J. M. Rektor KUL
Prof. Dr M. A. Krąpiec
w Lublinie

Podanie o zniżkę godzin pracy dydaktycznej w roku 1974/75

W związku z trwającą moją chorobą nowotworową i wybitnie złym samopoczuciem w ostatnim miesiącu oświadczam, iż nie czuję się na siłach do podjęcia 10 godzin tygodniowo zajęć / jakie przewidziano dla mnie na II semestr b.r. / Pragnę kontynuować w II semestrze zajęcia prowadzone w I semestrze b.r. : Seminarium biologii i wykład monograficzny / w sumie 4 godz. tyg.; mogę także podjąć wykład fizjologii roślin, ale wyjątkowo w tym roku nie ma na IV roku studentów kierunku filozofii przyrody ożywionej. Pozostałe: wykład i ćwiczenia z genetyki może poprowadzić ks. dr St. Kyć, jako kontynuację tychże swoich zajęć w latach poprzednich; z początkiem semestru prosiłam go prywatnie o zastępstwo w wymiarze 4 godzin tygodniowo. Ewentualność taka była uzgodniona z ks. Dziekanem na początku roku.

Dołączam dwa zaświadczenia lekarskie o mojej zmniejszonej zdolności do pracy dydaktycznej.

T. Rylska

10-023 Lublin

Pan Dziekan
Prof. Jan Turkowski

Szanowny i Drogi Panie Dziekanie,

Dowiedziałem się od Zony, że jeszcze nie zamar wraca Pan do kraju, zdecydowałem się zakłócić Pański spokój tym listem.

Sprawa jest taka: Chciałabym wrócić na Ureling (na $\frac{1}{2}$ etatu) na lata 1981/82 i 1982/83 (koniec 70 lat 28.10.1982)

Dlaczego? — Otóż widzę potrzeby:
1° pewnych inicjatyw naukowych na KUL;
oraz 2° poprowadzenia prac magisterskich pewnej grupy studentów.

Muszę wyjaśnić, dlaczego przeszedłem na emeryturę w 1976 r. Powody były takie:
1° sugestia ze strony rektora (że jestem zbyt kosztownym pracownikiem — ciężka choroba chorobowa); 2° rozwijająca się choroba nowotworowa; 3° obawy, że nie zdąży skończyć książki (2 tomy z cyklu: "Problemy Życia i Organizacji" p.t. "Tajemnice zorganizowania komórki").

Obecnie sytuacja się zmienia: 1° miałabym $\frac{1}{2}$ etatu — półtora korbów; 2° już nie rośnie;

książkę prawdopodobnie oddam do druku przed 1. października b.r.; 4° powstał nowy wydział, na którym chyba nie miałoby ludzi niechętnych.

Co konkretnie proponują? - Widzę różne alternatywy do wyboru:

Katedra Biologii Ogólnej

" " Ewolucjonizmu

" " Kształtowanie środowiska dla Cytowicki.

Sądzę, że mam dostateczne przygotowanie do poprowadzenia seminarium na każdym z wymienionych kierunków.

Najbardziej by mi odpowiadał Ewolucjonizm (jako punkt wyjścia do organizowania się osobowości ludzkiej i społeczeństwa ludzkich).

Domniemałam się, że studenci Filozofii Przyrody mogliby sobie prace na Wydziale Społeczności.

- Druga rzecz, która mię nurtuje, to myśl o utworzeniu Klubu (Zakładu, Instytutu, uniwersyteckiego) Programowanie Przyszłości Cytowicki. Szkie kierunków prac tego klubu polega, osobno. Mam nadzieję, że Panby zgłoszą swoje pomysły.

Wiem, że moja propozycja jest bardzo spóźniona. Jednak wczesniej nie mogłam podjąć tej decyzji. Sądzę, że przy maksimum dobrej woli Rady Wydziału i Senatu dałoby się to jeszcze w jesieni zrealizować.

Wyrazę powieranie i odroczoność przyjaźni
H. Kulsh

Zapisać przedmiotem: 3 1/2 godz. i tygodniowo; 2 godz. Seminarium, ...

Kopia dostawiona przez biuro Sulejki
134
10/25
L.dz. 4774

Dr. Kujawski
13.12.2000
Dobry

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI
REKTOR

AL. RACŁAWICKIE 14, 20-950 LUBLIN, SKR. POCZT. 129,

TEL. +48 81 4454120; 4454121, FAX +48 81 4454123, e-mail: rektorat@kul.lublin.pl

L. dz. 1407/2000/R

Lublin, dnia 13 grudnia 2000 r.

Pau mgr SULEJ
do wykończenia
7-11-2000

DEPARTAMENT WYDZIAŁU
2000-12-20
2342

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na list Pana Ministra z dnia 1 grudnia 2000 r., dotyczący udostępnienia materiałów znajdujących się w archiwum KUL uprzejmie informuję, że udzielam zezwolenia Panu Mjr. Dr. Mirosławowi Sulejowi na wgląd w akta personalne ś.p. prof. Teresy Ścibor-Rylskiej, w związku z inicjatywą opracowania słownika biograficznego kobiet - kawalerów Orderu Virtuti Militari.

Nie mogę odmówić sobie skorzystania ze sposobności, by wyrazić uznanie dla autorów tego ambitnego dzieła, które od tak dawna oczekiwane wypełni lukę w kartach naszej historii a jednocześnie wyrazić radość, że na tych chlubnych kartach zapisane będzie nazwisko prof. Teresy Ścibor-Rylskiej, profesor KUL, która całe swe życie poświęciła służbie Bogu, Ojczyźnie i drugiemu człowiekowi.

Łączę wyrazu szacunku

Rektor
Andrzej Szostek
Ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek

Szanowny Pan Jacek Taylor
Sekretarz Stanu
Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów
i osób Represjonowanych
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa

ofer Ryńska

nr wyłosa 263 n 311

MIS/4C

1. N Ryńska 2d Sokolowska

2. I. ps. Teresa

3. ur. ....

4. st. Rk

5. Org. ....

V. Narodowe Karty reformacji g

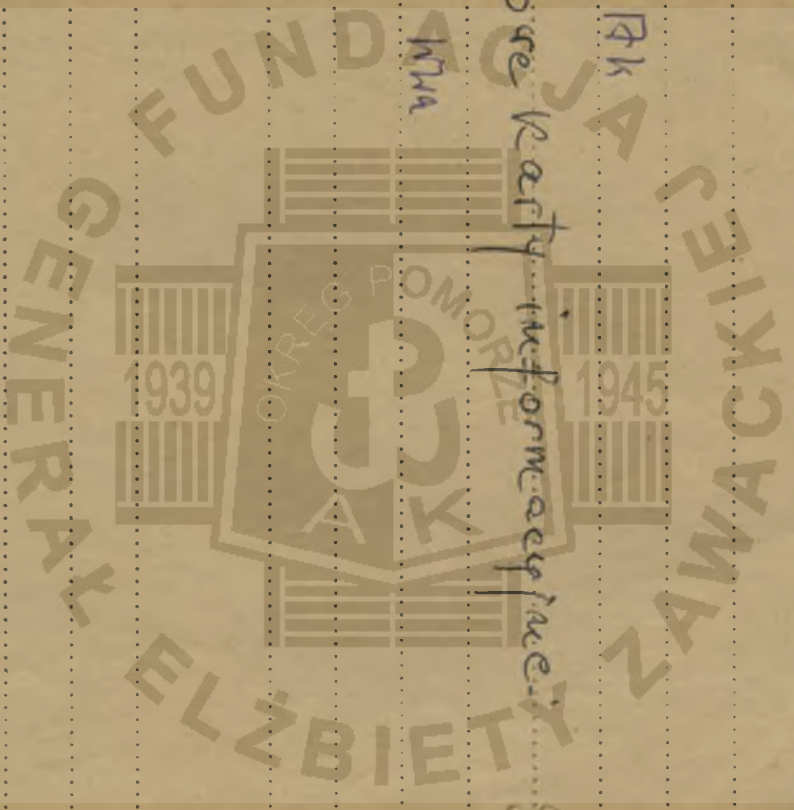
6. przydz KTM

7. funkcje

nrup

8. nr

9. zr.

1
2 12 41k

Koperta
med t. w. oprac
Słownik
E2 dr. oprac
Kobiet

Handwritten notes:
Biblioteka
Zawackich
Kobiet

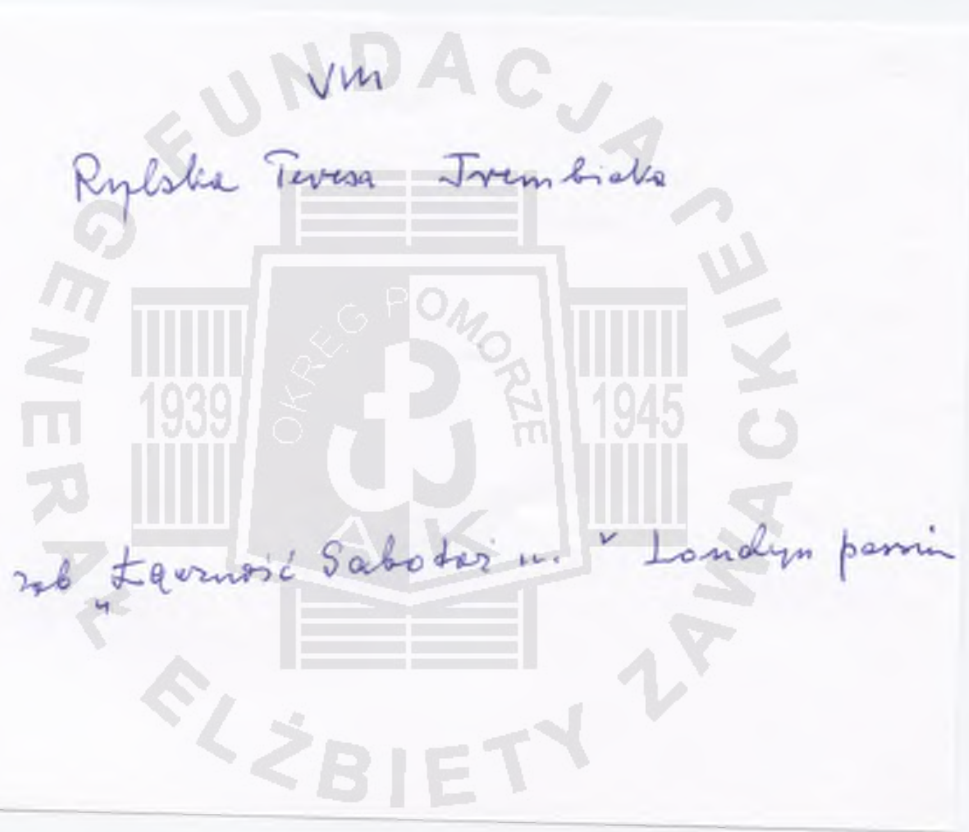

VM?

Rybske Terese z d. Sobieska
biografie m. Treubicke

zob. Sprawności Sobieski - Londyn s. 258 i m

UM?

RYLSKA - Trzebińska Teresa

- informacje | osiedle E Kresnowolka

Zob. list od E. Kresnowolskiej do E2 z 5.04.

DKW 104

VM

PK
176

Ryńska Teresa z d. Sokolowska „Trębicki”

1939

1945

zob. matka brat. H. + Leonard Sobota Dymyja
p. 258-259

i

VM

AK
H-122

RYLSMA Jeresie, Handa
ps "Trembitka"

Munowska - Potrzeba M. i Rybka (Sulbow Rybka z So-
kolomskich Jeresie, Handa, pseud. Konsp. Trembitka
(1912 - 1985), księżka, działaczka Katolicka, członek
KG AK. PSB 1992 t. 33. s. 490 - 491. bibliogr.
0202.

red. M. Pzawockiej "Lpiność, Jaborci, dynenja:
Kobiety w AK." Londyn 1985 s 258 - 259.

Zob. "Służba Polek ...." n. 6, s. 191.

40p. X. 2000.

UM
ppow Rybaka Tevsa "Trojbricka"

AK
w/c

kinatke d'vornym k'ob.

A Kamin v'is d'vicolose 16 XI 1971?
zi v'ostete v'yn'oz'mene v'm

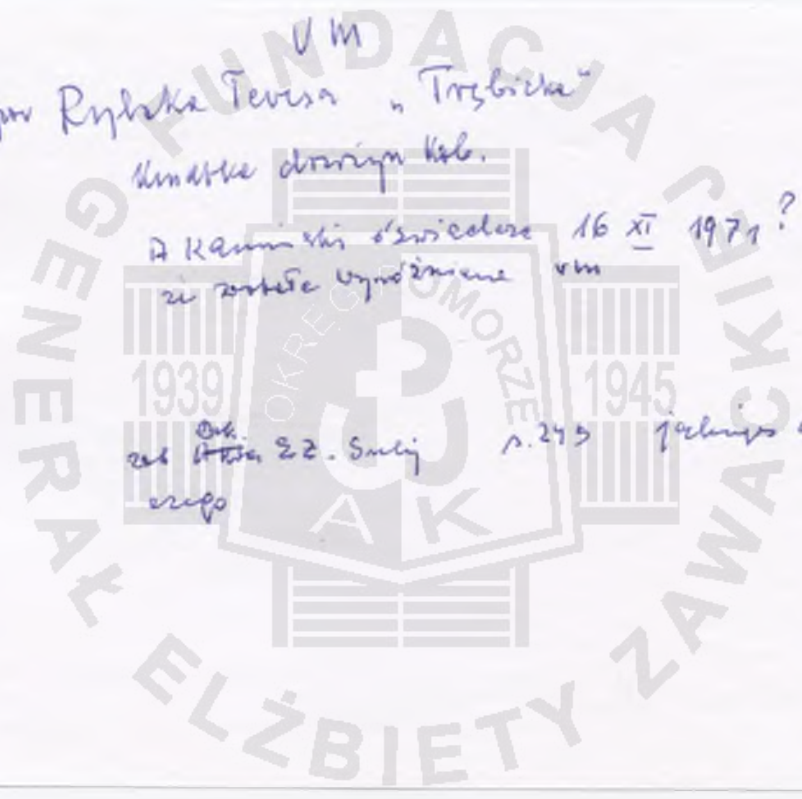
1939

Ok.
22. Sulyj
erogo

n. 295

1945

golunys ak'm 28.10.1971

263, 311 Złote Kapante
"Jembicke"

Sibir-Rybnik

Jensen, Handz. d. Sibir-Rybnik

2m 1985r

1912

FK 07x 07x 07x

KW6

Komplet dowojny kiel

Rorbony FK J 25, Si 245 (K63)

1. N

2. I., ps.

3. ur.

4. st.

5. Org.

6. przydz.

7. funkcje

8. nr

9. źr.

- 1
- 2 H.W/1978 par 124 ; (Michał Siermiński)
- 3
- 4 SPP **SPP**
- 5 SPP me teacher PSB
- 6
- 7 (Szczepaniak... Londyn) § 258-9
- 8
- 9
- 10
- 11 Sł. Polak... or. C 5 191
- 12

nr 36 rok miarost. MS

1. N

Rybska

2. I.ps.

~~Atena~~ Teresa

3. ur.

4. st.

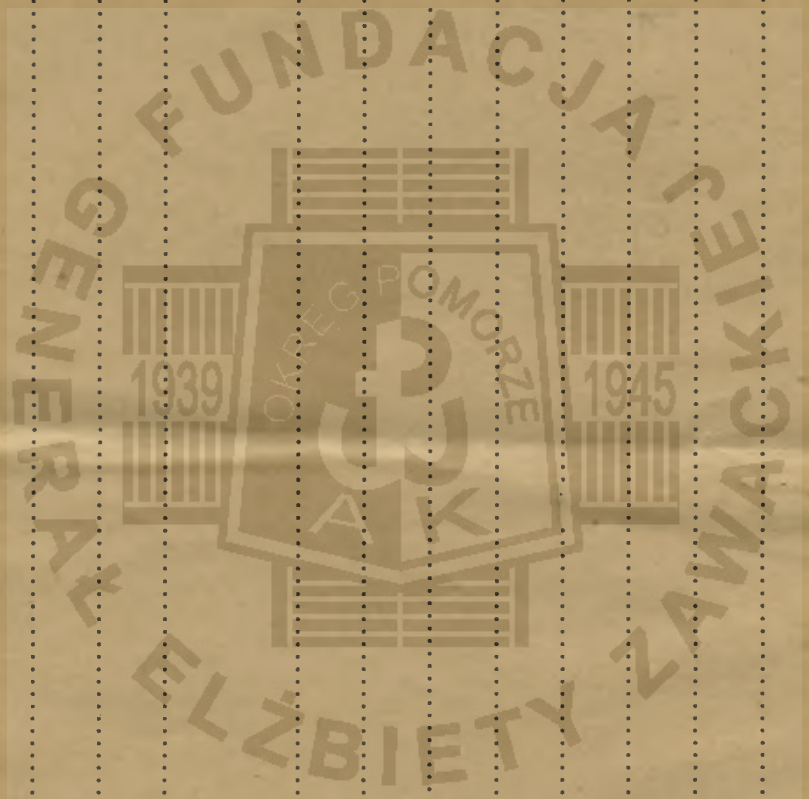
5. Org.

6. przydz

7. funkcje

8. nr

9. źr.

RYLska Jemsa

